

**Dați drumul monștrilor
să stăpânească lumea
o singură zi,
și șapte generații
nu-i vor putea răsturna**

Panaït Istrati

Flacăra

**SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL**
● fondat 1911

Anul I • Nr. 45 • 7 — 13 noiembrie 1990 — București

Gorbaciov și Lenin

OROLOGIUL ÎNDREPTAT

Uneori, pe mare, compasul corăbiei o ia razna din cauza unei anomalii naturale sau a unei mâini criminale. Nouă ni s-a întâmplat că și busola corăbiei pe care ne-a imbarcat Fatum s-a dereglat, și Steaua Polară nu s-a mai văzut din pricina ceții, și ceasul nu ne-a mai mers normal. Și atunci ne-am adus aminte că un poet român cerea cu un veac și jumătate în urma timpului să se oprească în loc și să întîrzie cită vreme pe Pămînt domnesc frăția, dreptatea, iubirea, și, dimpotrivă, să alerge fără oprire cînd relele îl copleșesc pe om. Așa vedea poetul nostru „ceasornicul îndreptat”. În secolul nostru o asemenea delicatețe n-a mai fost la modă, timpului nu i s-au mai adresat rugăminți, el a fost brusc și istoria a fost ultragiată. Iar orologiul veacului, supus aceleiași agresiuni, a suferit odată cu timpul și a fost silit să meargă înapoi.

Însă acum semne bune timpul are. Pe lingă că vedem iarăși cu toții, inclusiv noi, cei din est, Steaua Polară, a cărei rază este, în sfîrșit, și pentru sufletele noastre, avem posibilitatea să „îndreptăm” și orologiul, pentru ca el să meargă din nou înainte, și să ne potrivim ora cu cea a lumii civilizate. Numai astfel istoria își va intra în drepturile ei firești.

GEORGE ARION ■

Simfonia năruirii

Desen de CEZAR MIHAILĂ ■

Situație explozivă

**A cincea
putere**

**Ce i-a lipsit
revoluției
ca să fie
perfectă**

**Bătuți
în casa
Domnului**

**Bucureștiul
ca după bombardament**

Situație explozivă

În ultima săptămână au avut loc, după cum se știe, numeroase acțiuni de protest în Capitală și în țară, desfășurate sub lozincile „Jos guvernul !”, „Jos Iliescu !”, „Demisia !”. Ele au fost determinate de multe și mari nemulțumiri față de politica actuală a administrației românești, politică ce a dus la o gravă și rapidă scădere a nivelului de trai, la nesiguranță și haos. Dar ceea ce a pus capac la toate a fost așa-zisa liberalizare a prețurilor.

Cu privire la această acțiune a guvernului s-a discutat mult, specialiștii și-au spus cuvântul. Nu vom relua întreaga chestiune ci ne vom opri doar la concluziile ce se impun. Cea mai importantă dintre ele este că guvernul a pus oștea la spatele cărui, că a început cu sfârșitul. Fiindcă înainte de a se fi manevrat la această scară cu prețurile (unele ajustări se puteau, evident, face), era necesar să se rezolve cel puțin trei chestiuni fundamentale, foarte strâns legate între ele: proprietate, concurență, abundență.

În ciuda urgenței problemei, în domeniul proprietății nu s-a mișcat nimic. Guvernul este sfâșiat între dorința fierbinte de a arunca toate poverile și grijele economice în spinarea proprietarilor, pe de o parte, și dorința la fel de arzătoare ca statul să încaseze mai toate veniturile realizate. Iată dilema în care se găsește astăzi guvernul nostru în ceea ce privește proprietatea. Or, fără așezarea pe baze sănatoase a proprietății, reglementarea producției, creșterea volumului de bunuri de consum pe piață, ridicarea calității și a gradului de civilizație în comerț și în toate zonele este iluzorie.

De buna rezolvare a problemei proprietății este legată concurența, adică existența mai multor producători pentru același produs, fenomen care duce totdeauna la scăderea prețurilor, care deci îl favorizează pe cumpărător, pe consumator. Cât mai mulți producători pentru același produs, atât de ce avem urgentă nevoie la ora actuală. Se înțelege de la sine că ne referim la bunurile de consum, acelea pentru care s-a făcut „liberalizarea” prețurilor, restul produselor neîntrind, în acest articol, în vederile noastre.

În chip logic și logic, din punerea pe baze sănatoase a proprietății și din existența concurenței va decurge o abundență de produse pe piață. Abia acum se poate face o liberalizare adevărată, sănătoasă a prețurilor, adică o liberalizare care să fie în avantajul consumatorului și care, concomitent, să impulsioneze producția de bunuri de consum.

Însă așa cum a fost gândită și cum a început să fie pusă în practică de guvernul Petre Roman, liberalizarea prețurilor nu este altceva decât un atentat fără precedent la nivelul de trai al omului necăjit, al poporului român în ultimă instanță. Se motivează că prin măsurile luate se va atrage masa monetară de la populație. Da, dar ce va însemna acest lucru în primul rând? Că se vor topi rapid toate economiile celor cu venituri mici, dintre care mulți vor ajunge la supa populară (în ipoteza că autoritățile române vor lua această măsură înțeleaptă și vor și avea din ce să facă supa). Pentru că „liberalizarea” prețurilor în condiții de penurie cronică, ca acum, înseamnă inflație curată, căreia îi pot rezista numai cei cu venituri mari, nomenclatura (cea de ieri și cei de azi, care de fapt este una și aceeași), bișnitarii, învârtiții, iliciti (cei nedescoperiți, și în prezent mai toți sînt așa). Dacă pe piață se dau zilnic, să presupunem, o sută de tone de carne, dar sînt necesare o mie de tone, în zadar vom ridica prețul carnii de la 36 de lei la 100 de lei kilogramul, carnea va acoperi tot o zecime din nevoi; atîta doar că omul necăjit nu va mai minca deloc carne, sau va minca numai în preajma alegerilor. Dacă pe piață sînt un milion de perechi de pantofi iar nevoile sînt de 5 milioane, urcarea prețului de la 360 de lei la 1000 de lei perechea nu va încălța pe mai mulți, ci va face numai ca accesul la pantofi noi să fie posibil numai pentru anumite categorii de cetățeni. Pe de altă parte, unele produse, cum sînt cele de cofetărie, se transformă automat în bunuri de lux; un pensionar care își permitea să mănince o prăjitură cînd ea costa 4 lei, acum, cînd costă 12 lei, va renunța la ea și va opri banii pentru piine.

Își vor fi dat oare, în sfîrșit, seama oamenii cei mulți din România, milioanele de alegători, cît de tare au fost trasi pe sfoară de fesenisți la alegerile din 20 mai, cînd li s-a promis că nici locurile lor de muncă nu vor fi vreodată în pericol, nici prețurile nu vor crește, nici penuria nu se va instala în țară, ci vor trăi toți ca-n sinul lui Avram? Să sperăm că da.

Si iată că s-a creat situația explozivă din ultimele zile, care ar putea să se cronicizeze. Va cădea oare guvernul din această pricină? Puțin probabil, pentru că stăpînirea noastră de azi a căpătat un fel de imunitate la orice critică, la orice demonstrație, la orice protest, indiferent cît ar fi acestea de întemeiate. Acuize pentru care în țări civilizate, cu regim democratic, guvernul ori președintele și-ar fi prezentat demult demisia, la noi sînt trecute senin cu vederea, ca și cum nimica nu s-ar fi nîtmplat. Există însă o margine în toate, și actuala putere ar trebui să știe că totuși ulciorul nu merge chiar pînă la ziua de apoi la apă.

ION D. GOIA

Greve, demonstrații, mitinguri

Piața Universității clocotește din nou

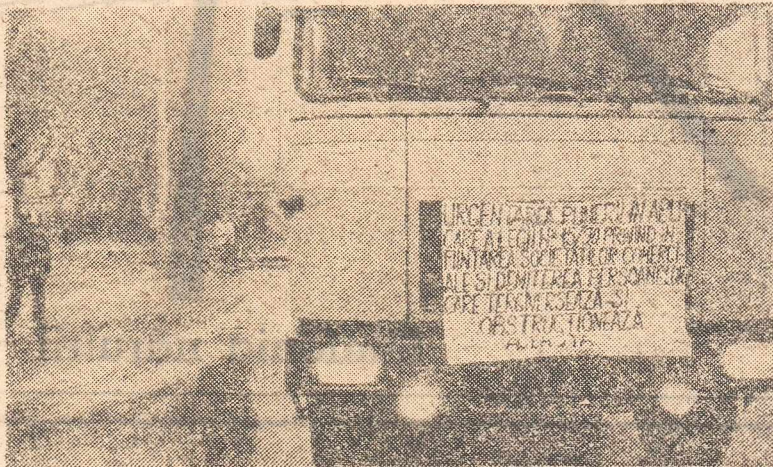

Imagini din timpul demonstrației de la Brașov

Zece luni
pentru liniștea
noastră

Desen de DANIEL POPA

București. Aspect de la greva șoferilor de camioane

Ziarist român agresat la Oradea

În data de 29 oct. a.c., în jurul orei 17.30, dl. Liviu Vălenaș, revoltat de inițiativa depunerii de coroane de flori în data de 25 octombrie din partea Prefecturii, Garnizoanei, Poliției, Primăriei municipale și a altor două întreprinderi orădene la monumentul închinat armatei sovietice de lângă restaurantul „Transilvania”, le-a dat la o parte, în semn de solidaritate cu românii din Basarabia, confrunțați în aceste zile cu tendințele separatiste găgăuze. Pentru gestul său, mai mulți cetățeni l-au lovit cu pumnii, l-au izbit cu fața de asfalt, dl. Vălenaș alegîndu-se cu

ochiul drept tumefiat, echimoze și zgîrieturi pe frunte și pe nas. Bătăia ar fi putut sfîrși rău, dacă ziaristul de la „Baricada” nu ar fi reușit să se refugieze în clădirea Teatrului din apropiere, unde membrii filarmonicii orădene i-au luat apărarea.

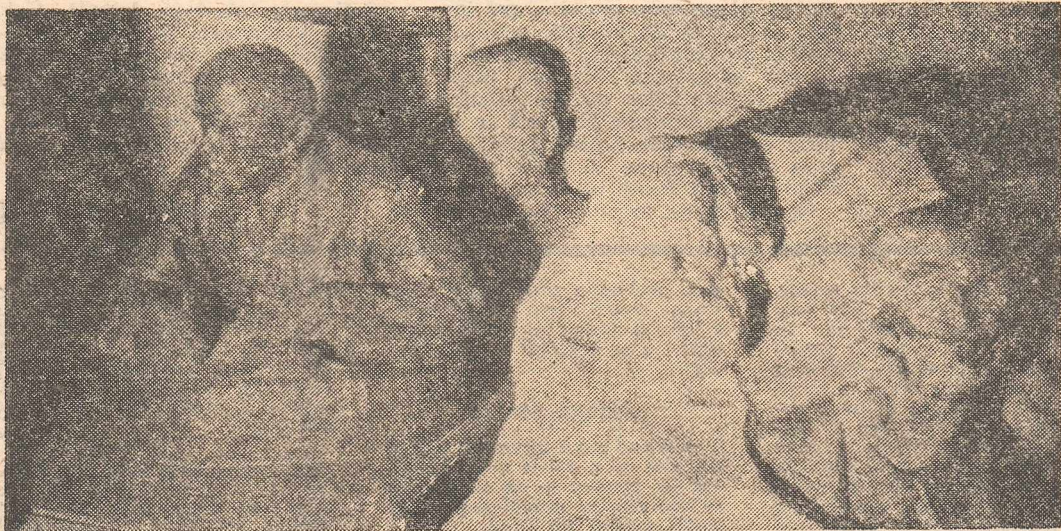
„Să fie această agresiune un răspuns la faptul că am acordat un interviu postului de radio Deutsche Welle din Köln, transmis în 28 octombrie a.c.?” — se întreabă dl. Vălenaș.

PAȘCU BALACI

CLASICII DIN BECI

Al patrulea dascăl e varză ori e trandafir?

La primul început de an școlar de după reforma învățământului, în toamna lui 1948, întâiul lucru care ne-a atras atenția când am intrat în clasă au fost portretele a doi indivizi bărboși, pe un perete, și un șir de portrete ceva mai mici, pe peretele de vizavi. Pe aceștia din urmă i-am învățat repede, erau prea jubiții noștri conducători, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca și alții. Însă cele două portrete de bărboși, sub care scria Karl Marx, respectiv Friederich Engels, constituiau pentru noi un mister total. Cine erau, de unde veneau, ce hram aveau, de ce luaseră ei locul portretelor de voievozi și scriitori români, cum fusese mai înainte, nimeni nu știa, și în primul rînd nu știa învățătoarea. Mai târziu am aflat cu toții, iar la primele două portrete s-au mai adăugat încă două, „fondatorul” și „tătucul”. Au apărut astfel cei patru mari dascăli. Elevii le ziceau Barbă Albă, Barbă Neagră, Barbă Cioc, Barbă Deloc.

Toată copilăria și tinerețea aveau să ne fie terorizate de cei patru (rămăși la un moment dat doar trei) dascăli. Clasicii marxism-leninismului se lăfăiau în librării, în biblioteci, în cursurile universitare, în manuale, oriunde te întorceai. Pînă a venit geniul Carpaților care i-a dat pe toți la o parte și s-a instalat pe el singur în locul lor. Terorarea „operelor” ceaușiste s-a terminat abia în decembrie anul trecut.

Dar în afară de scrieri, clasicii marxism-leninismului s-au băgat în sufletul nostru și pe alte căi: statui, busturi, nume de localități, de întreprinderi, de străzi. În alte țări, în U.R.S.S., de pildă, busturile „dascălilor proletariului”, în mai multe variante, de ipsos, dat sau nu cu bronz ori cu vopsea neagră, de metal, mai mari, mai mici, se vindeau peste tot, în librării, la „suveniruri”, în alte magazine. Sortimentul era lărgit și cu Dzerjinski, Krupskaja, Kirov ș.a., iar la Tbilisi, se spune, îl puteai cumpăra și pe Iosif Vissarionovici.

Unde sînt acum statuile și busturile din București ale celor patru clasici? Cel puțin o parte din ele se află în subsolul Muzeului Țăranului Român, din Capitală. Nu se știe cine, primăria, poate, a adunat acolo, printre alte vechituri, și sculpturi reprezentîndu-i pe cei care ne-au otrăvit zilele timp de 45 de ani. Praful și pinzele de păianjen acoperă deopotrivă și vechiturile, și pe clasici, ei înșiși niște teribile vechituri. Pentru că pe cei patru mari dascăli în beci nu i-a dus răutatea oamenilor sau capriciile unuia sau altuia, ci viața, supremul judecător. Odihnească-se în pace clasicii marxism-leninismului în mormîntul din beci!

ION D. GOIA ■

Sacru n-a rămas decît obiceiul ca regizorul să nu se vadă. Inculpatul Niculescu-Mizil Paul — poate doar ceva mai clar ca alții — susține că n-a existat genocid în România. Pare incapabil să înțeleagă ce i s-a întimplat. Pentru el echivalează cu o glumă proastă.

Mai mult sau mai puțin frapant, toți joacă același rol: fiecare cu timbrul său, cu imacularea sa, cu bunătatea sa, cu patriotismul său. Destinul le-a făcut un hatîr: într-o privință, pentru ei viața se repetă. Și înainte au trăit la fel. Au jucat papagalicește un singur rol. Dictatorul avea la îndemînă o jucărie fabuloasă în nemernicia ei. Un robot cu mai multe voci care îi repeta mereu ce dorea să audă. Tăcea vreunul? Îl socotea răgușit. Oricum, nu-și părăsea locul din mașinărie. Iar mașinăria îi dădea nas lui Ceaușescu să afișeze în fața poporului

Procesul celor 23 din 24

Spectacolul continuă

lui conducerea colectivă. Cum a vrut să facă și în ultimelo ședințe de c.p.ex.

Ei bine, cei din boxă, trecînd — așa, din grabă — tocmai peste rolul lor nenorocit și vinovat în susținerea dictaturii — ațiția ani; cu un bilanț dus la proporțiile celei mai mari catastrofe naționale; sprijin pe care au continuat să-l ofere inclusiv în zilele de 17-22 decembrie — vor să se apere cu argumentul că ei nu l-au ajutat pe dictator în alt fel, că ei l-au ajutat numai în această manieră de robot-scorpion-cu-atîtea-capete.

Cînd îl vine rîndul, Curticea-

nu Silviu, fost profesionist de drept cu funcție importantă în Procuratura Generală înainte de-a fi plantat la c.c., om cu destule cunoștințe juridice în cap și în sală, neagă orice vinovăție a sa și a celorlalți, iar despre Arpagic lătește versiunea altor colegi „boxeri” conform cu care fostul lor „Spiritu tutelar” era ahtiat după legalitate, un cristal de democrație. Concluzia logică merge spre punct fix: lor să le cerem scuze și să le dăm despăgubiri; lui Ceaușescu să-i facem statuie.

Instanța ascultă îngerește. E

bine. La sfîrșit se va vedea dacă a fost și suficient. Fiindcă ea rămîne nu legată la ochi precum celebra zeiță, ci cu miinile legate. De chiar regulile pe care e ținută să le respecte. Să primim, încă o dată, atent.

Atîta timp cît noi cerem instanței să judece faptele celor din boxă după o lege făcută chiar sub conducerea lor — adică, dacă vreți, făcută de ei, cu maidanezul în frunte — cum să găsească judecătorii în acea lege pedepse pentru chiar autorii respectivelor text? De atîta lucru au avut ei grijă la vreme; ceea ce facem noi, acum,

nu cred că au sperat nici ei înșiși!

Cine nu vrea să se afle că-n România a fost o revoluție? Fiindcă, dacă a fost, atunci legea veche a devenit caducă. Pentru faptele celor din boxă încă n-avem legea cuvenită. Ea trebuie mai întîi dată; nu mai întîi să se spele cineva pe miini cu asemenea procese. (Nu afirm o noutate, domnul Ion D. Goia, cu care am onoarea să fiu coleg în aceste pagini, a chiar scris-o, fără să zăbovim prea mult la faptul că încă nu s-a apucat nimeni să-l numere pe toți cei care gîndesc așa; dacă va fi nevoie, o vom face). Oare cum îl cheamă pe înțeleptul, pe originalul Pilat din poantă? Nu cumva chiar el e regizorul?

DORIN GHERGHINESCU ■

P.S. În finalul marilor spectacole, regizorul merită să fie adus în scenă.

Ce i-a lipsit REVOLUȚIEI ca să fie perfectă

Ca român și, prin natura funcției ce-o dețin la gazetă, ca patriot am un sentiment aproape plenar de mândrie ori de câte ori îmi amintesc ce impresie plăcută a produs la televiziunile din Occident revoluția noastră. Cred că cererea ei la export ne-a luat prin surprindere, altfel nu se explică nici inexactitățile în organizare, nici prezentarea adesea cam neîngrijită. Dacă vrem cu adevărat să intrăm în Europa, e nevoie ca la revoluția următoare să ținem cont de observațiile partenerilor externi, dar să nu ignorăm nici criticile venind din interior, de la oameni a căror bună intenție e în afara oricărei suspiciuni.

În ultima vreme, spre exemplu, o serie de publicații mai curajoase au arătat că ieșirea în stradă se impunea și putea să fie pregătită mai atent. Responsabilii cu cărțile de imobil ar fi trebuit să prezinte sectoriștilor lista persoanelor care meritau să participe la activitățile antitotalitare singeroase. Astfel, ar fi fost excluse din rândurile manifestanților persoanele având rude în străinătate, tinerii neintegrați social sau cu atitudini care nu fac cinste colectivității, temperamentalii care, după cum se cunoaște, pot compromite până și o acțiune sindicală (reuniune tovarășească, masă festivă, înminare de diplome) dar, de asemenea, în rîndul tiganilor mai există — e drept, rari — indivizi certați cu legea în stare să compromită printr-un gest nepolitic sau prin unele cuvinte și expresii urite intențiile cele mai laudabile. În fine, organele de resort trebuiau să nu primească în coloanele de revoluționari pe copii sub 16 ani, femeile singure, cetățenii care aveau tendința să strice alinierea și, mai ales, pe bărbații fără cravată.

A surprins și, ulterior, a produs o

legitimă uimire retroactivă absența din grupurile, atât de original prezentate la TV, a domnilor Sașa Bardenco, George Macovescu și Ion Gheorghe, Vasile Dumitru Maurer care, cum știe de-acum toată lumea, în ziua de 22 au avut un rol important în instaurarea democrației în România. E vorba, desigur, de 22 august 1944, zi decisivă pentru cei interesați să clarifice evenimentele din 23. (Din 23 august 1944 și 23 decembrie 1989).

S-a pierdut, tot acum, ocazia unică de a distribui unor poezi, actori și regizori premiile uniunilor de creație pe anii 1989, 1990, 1991 precum și pe următoarele două legislații, distincții care ar fi arătat vestului că românul are două inimi: una de conspirator și alta de premiant.

O mică eroare de protocol a afectat pentru multă vreme bilanțul de altfel pozitiv, al luptelor duse de biserică, personal de cirmaciul ei, pentru salvarea lăcașurilor sfinte. Sint vii încă în mințea și în sufletele noastre sacrificiile, jertfele, azeziunile și muștele publice, care de care mai îndrăznește, spre apărarea monumentelor de cult. Ziarul religios „Adevărul poporului”, care sub lozincă „Creștini din toate țările, uniți-vă!”, a găzduit o serie de articole preafabricate, teocristice în formă și oportuniste în conținut, a reușit să compenseze în parte datorile enoriașilor față de preoțime arătând, cu mărturii istorice, că prin tradiție biserica e mai prezentă la praznice decât la împărțșanii și că tactica ei s-a vădit a fi cea mai potrivită. Stimulați de rezerva eroică a patriarhiei, o seamă de ziariști, arhitecți, istorici și chiar activiști de partid au izbutit să salveze biserica Mihai Vodă strămutând-o dintr-o veșnicie în alta. O prioritate absolută în istoria marilor acte protestatare: cea care n-a mai putut să rabde și s-a mișcat a fost însăși clădirea!

În distribuția rolurilor pe oameni

s-au petrecut o seamă de pripeli care ar fi putut atinge prestigiul internațional al celor patru sau cinci revoluții paralele, cite s-au întâmplat spre finele anului '89 și, ulterior, pe aripile tinere ale lui '90. În februarie, era mai bine dacă s-ar fi organizat invadarea cluburilor pentru tineret de către guvern, în loc să se fi mobilizat atâtea forțe pentru o acțiune cu consecințe abia sesizabile și anume ocuparea sediului guvernului de grupuri de copii. În locul minerilor trebuiau chemați intelectuali, dată fiind forța cu care aceștia pot dezbina multumile. Locul domnului general Diamandescu era acela de lider al sindicatului „Frăția”, domnul general Chițăc trebuia trimis la U.N.E.S.C.O., domnul general Stănculescu putea fi un foarte convingător crainic de televiziune, în locul generalului Milea trebuia sinucis generalul Nuță. Domnul Emanuel Valeriu trebuia avansat de la director general la general, pur și simplu, domnul Răzvan Theodorescu trebuia să se cheme Dan Hău-lică, domnul Andrei Pleșu trebuia lăsat să se ocupe de editarea operelor complete ale lui Eugen Barbu iar domnul Ionel I. Brătianu trebuia lăsat în pace. Pentru canalizarea energiei studentești era bine dacă se înființa „Cenaclul ZIG ZAG al tineretului revoluționar”; în Piața Universității miniere din Petroșani trebuia trimisă să conferențeze N.S. Dumitru, cit despre foștii primi secretari ai U.T.C.-ului soluția ideală era rotația lor în toate funcțiile importante în stat și F.S.N.

Perfecțiunea putea încununa revoluția noastră dacă domni Gelu Voican Voiculescu, Dan Iosif și Cazimir Ionescu ar fi fost însărcinați cu redactarea raportului comisiei de anchetă asupra evenimentelor din 13-15 iunie. Mai cu seamă că nici nu aveau nevoie de o comisie ca să conchidă.

TUDOR OCTAVIAN

— În Raportul prezentați Parlamentului de primul ministru se zice că a venit momentul adevărului. S-ar putea spune și că el a venit de mai multe ori, până acum, dar a fost lăsat să treacă pe lângă noi ca o cometă. În orice caz, în horoscopul economic întocmit de guvern, liberalizarea prețurilor e văzută, de data asta, ca intruchinare a norocului. Dumneavoastră, domnule doctor Constantin Cojocaru, ca economist independent, nu vă ascundeți însă un anumit scepticism.

— Da, cred că nici nu se va face o adevărată liberalizare a prețurilor.

— De ce?

— După părerea mea, nu se poate vorbi despre aceasta atita timp cit nu se creează condiții, în economia românească, de liberalizare a prețurilor, care înseamnă în primul rînd concurență, adică existența unui număr suficient de mare de competitori, de proprietari diferiți care să intre în competiție, ca ofertanți ai unui și aceluiasi produs.

— Dar există o referire pozitivă căreia se trece la liberalizarea prețurilor doar în cazul în care, pentru un produs anume, există trei producători.

— Hotărîrea guvernului cu privire la liberalizarea prețurilor face trimitere, în preambul, la Legea 15, vrînd să ne spună că este elaborată în spiritul acestei legi. Într-adevăr, Legea 15 are un articol — nr. 49 — care prevede că societățile comerciale și regiile autonome, în cazul în care există trei producători ai aceluiasi produs, pot să stabilească prețuri în mod liber. Dar cine stabilește că există trei concurenți, trei ofertanți diferiți?

— Nu știu. Cine?

— Cine stabilește și cum? Pentru că există posibilitatea să avem trei concurenți, dar în ce fel? Întreaga centrală a industriei de mobilă din România este unul, și mai sint doi meseriași, unul care face 5 scaune pe an și altul care face 5 mese pe an. Sint trei? Da. Dar se poate spune că există concurență în aceste condiții?

— În locul centralci aceleia ar putea fi 40 și ceva de fabrici, cite cuprînde ea, deci 40 și ceva de producători.

— Ar putea fi, dar, deocamdată, nu e. Si atunci e clar că nu sint create condiții de concurență, prin acestea înțelegîndu-se existența unui număr suficient de mare, deci nu 2-3, ci un număr mult mai mare de

producători diferiți — de fapt, de proprietari diferiți — care să vină pe piață cu același produs. Acum, în mod concret, ce zice Hotărîrea guvernului?

Cheia problemei : proprietatea

— Anexa nr. 1 ne spune care sint noile prețuri la principalele resurse, principalele materii prime și materiale. Deci prețurile acestea le stabilește guvernul. Nu sint libere. Nu sint liber stabilite de piață, ci sint stabilite ca și înainte, de către un organ de stat. Înainte, prețurile erau stabilite de Comi-

90 la sută din materiile prime. Nu sint „anumite”. Sint cele care reprezintă ponderea în asigurarea cu materii prime a economiei naționale. Dar mai e ceva : dacă prețurile, în cazul că există cu adevărat trei producători-concurenți, vor fi stabilite de fiecare dintre ei cum o să vrea, cum vor fi stabilite prețurile în cazul în care, pentru realizarea unui produs, nu sint trei concurenți? Astea vor fi stabilite de către cine? Si avînd în vedere că tot ce vine din amonte, că materiile prime vor fi mai scumpe, prețurile vor scădea? Nu, ele vor crește! Deci putem trage concluzia că

dar, problema proprietății. Nici nu se poate vorbi despre liberalizarea prețurilor în România pînă nu se rezolvă această problemă.

Anexe, anexe

— Chiar dacă guvernul a mai zis una și a făcut alta, o seamă de prețuri — se zice acum — vor rămîne neschimbate, cel puțin pentru un timp.

— Hotărîrea prevede că anumite produse ori servicii, si le enumeră în Anexa 4 — energie, în principal, sau abonamentele pentru transport — rămîn cu prețurile pe care le au acum

ea mi se pare că n-are nici un rost să fie crescute prețurile în aceste condiții, pentru că distorsiuni tot se vor crea pînă ce nu se va rezolva problema esențială, aceea a proprietății, care e premisa unei concurențe adevărate.

Uite bogăția, uite sărăcia

— Liberalizării în sine, ca proces economic, nu-i contestă nimeni importanța. Problema, este, cum spuneti, doar a condițiilor necesare ca ea să nu se rezume doar la o creștere mascată a prețurilor.

— De ce mascată? Poate fi și pe față! De la bun început, de cînd au pornit discuțiile despre economia de piață, eu am fost adeptul unei liberalizări controlate și treptate a prețurilor. Pentru că, altfel, ele pot să asigure transfer de bogăție de la o parte a populației la alta. Mă refer la un transfer neechivalent! Pe parcursul acestui proces, dacă salariul nu crește, înseamnă că și bruma aia de economii, de la C.E.C., s-a dus, s-a topit. Si în felul acesta se favorizează primejdia asupra căreia am atras atenția de la început : a secătuirii posibilităților populației românești de a deveni proprietară. Pentru că vedeți cum se leagă lucrurile între ele : domnul Roman merge pe varianta de privatizare prin vînzare a proprietății de stat. Cine o va cumpăra?

— Într-adevăr, spre deosebire de varianta propusă de dumneavoastră, de privatizare prin proprietățile populației românești cu capitalul pe care ea l-a creat și de care a fost deposedată în anii dictaturii comuniste, varianta aleasă de guvern este ca 70 la sută din acțiunile societăților comerciale — să poată fi cumpărate, peste un an. Si întrebarea e...

— Întrebarea e cu ce, cînd între timp n-a mai rămas nimic? În felul acesta se creează un si mai mare avantaj pentru cei care au milioane, ca numai ei să cumpere acțiuni. Vedeți cum se leagă? Pe scurt : de ce să stau acum să liberalizez, de fapt să cresc prețurile, si să nu mă concentrez pentru a crea în economie condiția de bază ca să fie produse mărfuri cit mai multe? Această condiție — trebuie repetat si iarăși repetat — este să avem cit mai multe întreprinderi particulare.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Liberalizarea prețurilor: un alt fel de a vorbi despre scumpire

tetel de stat al prețurilor si erau aprobate, tot în birou, de Consiliul de Stat. Acum s-a schimbat denumirea, avem un Departament pentru prognoze, liberalizarea si urmărirea prețurilor, care e de fapt aceeași Mărie, chiar dacă si-a schimbat pălăria.

— Asta în condițiile în care se vorbește chiar de o piață a materiilor prime!

— Da. Alte prețuri urmează să fie stabilite de către cine? De către cine acționează în economia românească la ora actuală, adică de unitățile transformate în regii autonome sau societăți comerciale. Iar acestea cui aparțin? Toate aparțin statului. Deci, practic, tot guvernul va stabili aceste prețuri. Iar dacă pornim de la faptul că prețurile materiilor prime au crescut si cresc de 2-3-4-5 ori, vă dați seama că o astfel de creștere, de la bază, se va difuza în întregul sistem de prețuri!

— Guvernul poate spune că o asemenea creștere de prețuri privește doar anumite materii prime și materiale, cele coordonate — cum se zice — prin balanță. Cele pe care nu prea le avem, pe care le aducem din import. Prețul celorlalte urmînd a se stabili pe piața liberă.

— În situația despre care vorbim se află, dacă vreți, 80—

avem de-a face cu o hotărîre privind pur și simplu creșterea prețurilor în economia românească.

— Sintem obișnuiți. Si pe timpul lui Ceausescu au crescut prețurile, între '80 și '89, cu 33 la sută.

— Dar acum pot crește si cu 300 la sută, si cu 500 la sută. Principala motivație pe care a adus-o guvernul a fost aceea de-a elimina distorsiunile din sistemul de prețuri. Care a fost cauza acestor distorsiuni? Că ele nu exprimau relația cerere-ofertă, ci erau stabilite birocratic. Dar si acum tot așa sint făcute, cum spuneam, deci nu se realizează obiectivul urmărit, declarat. Statul, ca proprietar, chiar dacă are trei producători ce ar intra în concurență, poate să stabilească un preț la București, unul la Cluj și altul la Iași? Nu se revoltă leșenii dacă la ei e mai mare? Se pot stabili prețuri diferite dacă există același proprietar, același responsabil? Evident că nu.

— Deci avem de-a face cu o liberalizare, vorba cuiva, „simplistă”. Dar cum se rezolvă problema de fond a liberalizării prețurilor?

— Ca s-o rezolvăm, trebuie să știm mai întîi în ce constă : în a avea mai mulți proprietari diferiți. Trebuie rezolvată, așa-

pentru încă un an. Dar foarte straniu este că am verificat la una dintre ele — si acum urmează să verific la celelalte 10 menționate acolo — am verificat si am găsit că tarifele la transporturi au fost modificate, recent, printr-un ordin al șefului departamentului. Exact pe data de 10 octombrie. Si au fost cam dublate! Ca să vedeți cit de transparentă este politica guvernului Roman. Se dă o hotărîre prin care se arată că rămîne neschimbat un preț care în prealabil a si fost mărit! La Anexa 5, referitoare la alte produse si servicii, ni se vorbește despre un sistem de compensare, adică se vor da cei 7 lei pe care-i dădea Ceausescu cînd mai creștea prețul de carne. Nu e clar în ce va consta această compensație si cum se va lega ea de creșterea prețurilor. La Anexa 6 ni se spune, de asemenea, în legătură cu alte produse, că ele vor fi luate în considerare la indexarea salariilor față de prețuri. Dar si aici vor trebui să se concentreze sindicatelor, să vadă dacă nu-i vorba ca salariile să fie menținute jos iar prețurile să înregistreze creșteri prin care să scape de sub control.

— Ce se poate observa e că există destule necunoscute.

— Sint foarte multe. De ace-

Un cititor, domnul Nicolae Tudor, din București, strada Modoran Ene, nr. 12, a recunoscut într-o fotografie publicată în revista „Flacăra” din 17 octombrie 1990, pagina 6, chipurile a două dintre victimele unor incidente violente petrecute la Mitropolia din Iași. Fiind martor ocular, nu i-a fost greu să le recunoască, mai ales că imaginile lor au intrat în memoria colectivă în

fost arestați și doi tineri care au încercat să ia apărarea femeilor. Cele două măicuțe, despre care nu știm decât că se numesc Gherghinița și Li-liana, au reacționat și ele, nu neapărat în apărarea „vinovatelor”, ci împotriva profanării lăcașului sfânt. Asupra

cumva prezența lor în Piața Universității s-a fixat pe retina paznicilor liniștii noastre, transformându-le, automat, în autoare morale ale rebeliunii? Cu alte cuvinte, au fost bătute pentru că au apărât sacralitatea bisericii, sau pentru „antecedentele de la dosar” (protestul din Piața Universității)? Se vede cu ochiul liber că oricine „s-a remarcat” în Piața Universității a avut mai multe șanse să devină infractor (v. Toader Stețca). Sigur, biserica nu oferă imunitate răufăcătorilor, dar nici mină liberă urmăritorilor.

ÎN CASA DOMNULUI BĂTUȚI CA LA POLIȚIE

urma evenimentelor din iunie. E vorba de două măicuțe care au participat la demonstrațiile din Piața Universității, unde au făcut cunoștință, pe 13 iunie, cu agresivitatea forțelor de ordine.

În ziua de 14 octombrie, ele s-au aflat la Mitropolia din Iași, unde au participat la slujba Cuvioasei Paraschiva. În timpul liturghiei, două femei au strigat: „Jos patriarhul Teoctist! Afară securiștii în sutană și preoții compromiși!” Cele două femei au fost imediat „ridicate, maltratate și anchetate, chiar în biserică, de cîțiva așa-zisi credincioși indignați. Au mai

lor s-a abătut minia călugărilor și poate ar fi fost și ele arestate, dacă n-ar fi intervenit domnul Nicolae Tudor, care a făcut uz, în acest scop, „de niște atuuri personale”.

La ieșirea din biserică, măicuțele purtau pe față semnele violenței slujitorilor Domnului: Gherghinița avea un ochi umflat, cealaltă — fața zgriată și insingerată. Fuseseră sancționate mai dur decât fâp-tuitoarele. Oare de ce? Nu

În iunie, președintele era apărât cu bîta împotriva contestatarilor; mă rog, raționament laic, ce ține și el de moștenirea dictaturii. Dar cînd patriarhul e apărât cu aceeași indignare spontană și violentă în chiar lăcașul lui Dumnezeu, de chiar slujitorii altarului, nu e acesta un păcat mai mare decât „fluieratul în biserică”?

VALERIA DORNEANU

Fără prejudecăți despre... mulatri

La nici 33 de ani, pentru A.G., viața nu mai are nici un orizont. Deși tinăra și cu trăsături încă frumoase, este un om sfîrșit. În urmă cu aproape șapte ani, studentă în ultimul an a Facultății de Medicină, și avînd un prieten iubitor, de profesie inginer, cu care trebuia să se căsătorească, altfel simțea viața, altfel își privea viitorul. Acum, nu mai este decît o umbră, un handicapat. A fost pensionată din motive de sănătate în urma unor grave complicații pe fond nervos, mintea i-a rămas tulbură, încetșată, pacientă permanentă a spitalelor și sanatoriilor. Acum șapte ani, cînd a simțit că a rămas gravidă, s-a bucurat. Au hotărît să se căsătorească imediat după nașterea lui. Lui, adică a băiatului, întrucît el, băiatul își dorea. Și băiatul a născut: un copil dolofan, surzător și sănătos, dar... mulatru! Și-a reamintit, ca prin ceață, aventura trăită împreună cu colegul ei de facultate, băiatul acela extravagant care dăpșa aînt de grozav și care-i povestea lucruri interesante despre peisajele exotice de unde venise. Nu fusese decît un simplu joc care îi scăpase de sub control, un act ne-cugetat, aproape uitase, și iată, acum trebuia să plătească. Cel care trebuia să îi devină soț o părăsise cu ura în suflet, colegul plecase și el înspre peisajele exotice de care îi vorbea, numai boțul acesta ciocotiat și surzător rămăsese, sînge din singele ei, martor necruțător al momentului ei de rătăcire. Ce o să zică părinții, ce o să vorbească lumea? Cortinele căzuseră lăsînd-o în întuneric o vreme,

apoi halatele albe ale doctorilor din jur, acum un geam murdar prin care surprinde, din cînd în cînd, trecerea timpului.

Din această tragedie s-a născut însă o altă, tragedia micuțului mulatru. Printre colegii săi de la Casa de copii preșcolari, Eugen este un caz fericit. Este un băiețel de șase anișori, sprinten, jucăuș și bine dezvoltat. Este cel mai ager și înțelegător copil al Casei. Majoritatea dintre ei sînt subdezvoltați, prezintă afecțiuni psihomotorii, diferite grade de arrierare mintală sau instabilitate psihică, oligofrenie sau afecțiuni congenitale, avînd manifestări anormale. Poliția aduce periodic handicapați fără nume, fără certificate de naștere, ceea ce face imposibil transferul lor la vreun cămin-spital, în caz de necesitate (?). În plus, Eugen are bunici care îi poartă de grijă, care îi aduc mîncare și hăinuțe, care vin frecvent să îl vadă. Dar oricît de bine organizată și dotată ar fi, unei Case de copii nu-i poți spune acasă. Iar bunicii lor, oameni onorabili de altfel, nu le stă la îndemînă să-și ia nepotul de prin străini și să-l ducă acasă. Teama de prejudecățile lor și ale oamenilor în mijlocul cărora trăiesc îi face să fie insensibili față de inima acestui copil, îi face să-l condamne. La limita dintre două lumi ostile, micuțul Eugen nu-și poate înțelege încă drama. Numai din cînd în cînd, din ce în ce mai des, ochii lui devin triști și privesc în gol. Oare cît de scump poate fi plătită o prejudecată?

PAUL VINICIUS

Dacă bei tot, o să ajungi mare, ca mine
Desen de CRISTIAN BELTARIU

Complexul hotelier Flora nu este un hotel obișnuit. Aflat în vecinătatea Pieței Presel Libere, într-un decor natural de excepție pentru bucureșteni, el este o marcă de nivel european. Începînd, cu arhitectura și terminînd cu calitatea serviciilor, complexul poate răspunde oricărui exigente. În plus, aici funcționează o clinică de geriatrie model. Întrucît numele Anei Asian, inițiativa geriatrică, a trecut de mult granițele țării ocolînd lumea, nu vom insista asupra istoricului și bine-facerilor acestei ramuri medicale, în care România este recunoscută pe plan mondial. D-na dr. Rodica Marcu, femeie cu suris fermecător care m-a făcut să uit că pentru a vorbi cu dînsa a trebuit să fac două ore anticameră, mi-a dat cîteva amănunte despre clinică: „Pot apela la serviciile noastre atît cetățenii români, cît și cei străini. Tratatamentul se poate face și ambulatoriu, pentru cei ce locuiesc în București sau în alte hoteluri, la rude sau prieteni. Pe lîngă medicamentatia specifică, se aplică proceduri de fizioterapie (electro și hidroterapie, masaj și gimnastică medicală). Dispunem de un personal de înaltă calificare — medici specialiști, asistente medicale policalificate, laboranți specializați în analize clinice și personal tehnic de fizioterapie, do-

tat cu cea mai modernă aparatură existentă în țară. Spuneti că ați văzut aici, pe lîngă bătrîni, pacienți tineri și copii? Este adevărat. Prin experimentări am constatat că tratamentele noastre nu au nici contraindicații, nici limite de vîrstă. Clinica funcționează tot anul și se bucură

telul are o capacitate de 310 locuri în cele 136 camere și 19 apartamente, toate la nivelul categoriei de confort LUX A.

Fac cunoștință cu seful unității de alimentație, dl. Victor Truscă. Îmi spune, zîmbind, că PRESA nu îl sperie, că este gata oricînd să îi facă față. Chiar, de ce

capacitate de 80 locuri? Pentru că este vreme frumoasă, aleg una dintre cele două terase (200 locuri), și anume, cea interioară. Sînt consultat asupra meniului. Cam greu de ales! 3 feluri de supe și creme, antreuri, diverse specialități de bucătărie românească sau străine, grătar, specialități de cofetărie sau fructe. De băut, pot consuma băuturi de toate felurile, iar în cazul în care sînt cu automobilul, pot alege între 2-3 sorturi de băuturi răcoritoare. Spre norocul meu nu mi-am cumpărat încă automobil și fiindcă e cald, comand bere — care este rece, așa cum îi stă bine berii să fie. Văzînd că mă omor cu căldura, dl. Truscă îmi sugerează că, dacă am sîlpul la mîine, pot merge — după masă, firește — să fac o baie la piscina hotelului, care, chiar dacă este acoperită, mă va reconforta. „Avem acolo și un băruleț, unde puteți servi răcoritoare sau cocktailuri slab alcoolizate, puteți urmări meciul de astăzi la un televizor color, sau asculta muzică”.

Multumit că firea mea circotășă nu găsește nici un nod în papură de care să se lege — deci se poate! —, am plecat cu ideea că unde se întîlnesc oameni gospodari și cerul este mai senin. Dacă nu mă credeți, vă puteți convinge singuri.

PAUL VINICIUS

Unde fac occidentalii COADA? LA „FLORA”

de o mare apreciere în străinătate. Primind 2.000—2.400 pacienți anual.

Sub policandrelor mari ale candelabrelor din hol, lîngă recepție, l-am întîlnit pe dl. Nicolae Băncilă, șeful administrativ al hotelului. Dădea tocmai, ca omul gospodar, ultimele dispoziții privind cazarea unui nou grup de turiști. „De la noi, nimeni n-a plecat nemulțumit”. Aflu că ho-

nu as servi masa la ei, ca să mă conving? Dl. Truscă se arată însă gînditor: oare unde mi-ar plăcea mai mult să servesc masa? În Salonul galben (cu o capacitate de 160 locuri), Salonul braserie (44 locuri), în Salonul roșu (pentru mese oficiale, 40 locuri), sau în Salonul albastru (destinat dineurilor oficiale, meselor festive sau tratativelor de afaceri, cu o

De la coadă adunate

Cind 'om fi sănătoși?

— Domnule, o să-ți vezi visul cu ochii: n-o să mai stai la coadă.
— Ce-ți veni să te faci așa optimist?
— Nu sînt optimist, sînt logic. N-or să mai fie cozi.
— Și cum o să se întîmple, după dumeata, minunea asta?
— Cu liberalizarea prețurilor.
— Domnule, iartă-mă că ți-o spun, da' nu ești logic, ești fraier.
— Ba, de loc.
— S-o aud și p'asta.
— Prețurile urcă cit vor ele, nu?
— Păi, dacă sînt libere...
— Bun. Acuma, toată lumea se repede să cumpere ce mai e de cumpărat, să scape de parale, că tot nu mai au valoare. Ce se mai găsește, pe ici, pe colo, se duce.
— Rămîn „privatizații”.
— Ei, da, că aștia 'or fi proști! Păi, dacă dumeata ai fi negustor și ai ști

că azi vinzi cu o sută și peste o lună eu cinci, ce-ai face? N-ai aștepta? Asta, dacă fac față la prețurile pe care trebuie să le dea și ci. Că dacă nu se descurcă, trag și aștia obloanele.
— Phii! Asta-i boală curată! Și, cit crezi că o să țină?
— Nu știu. Un an, doi, trei... pînă se însănătoșește economia, cum a spus domnu' Roman.
— Da! S'atunci o să fim noi bolnavi, de atîta lipsuri și sărăcie...
— Generație de sacrificiu, cum zicea la televizor. Și ieri, și azi, și mîine... Așa că, la coadă n-o să mai stăm. Cînd o fi marîă, o să ne uităm la ea, că n-o să avem cu ce-o lua.
— Ce-o să ne facem, domnule?
— Ce mă întrebi pe mine? Întreabă guvernul.
— C-o să-mi și răspundă... Ca la parlamentari.
— Noi să fim sănătoși!

LIANA TATOS

Sulul, spărgător de grevă

Miercuri, 24. 10. a.c. a fost declarată o grevă de avertisment de două ore de către sindicatul salariaților întreprinderii sămăreane „Unio”. Dar, al naibii ghinion, tocmai cînd liderii sindicali se pregăteau să le vorbească oamenilor, s-a deschis magazinul de vizavi, care a început să vîndă... hirtie igienică. Minunata veste s-a răspindit fulgerător printre greviști și, ca urmare, cu toții au părăsit la repezeală locul protestului lor comun, îndreptîndu-se precipitați către coada deja formată. Nu putem preciza dacă vorbitorii s-au mai bucurat de audiență, cert e că s-a demonstrat încă o dată că nevoile cotidiene au și ele o anumită ordine de prioritate.

Încotro alunecăm?

Cînd celor mici le lasă gura apă vîzînd prin locurile „sprîncenate” ale Capitalei banane proaspete, adevărate, amir-sind exotic și excitant, părinții (atîția citi vor fi

putînd) se caută la țecherea și cumpără fără să cricească: 35 de lei banana. Altfel zis, vrei nu vrei, bea, Grigore aghiazmă! Asemenea tentații sînt adesea irezistibile. Pe asta milzenă bravii noștri comercianți. Altfel, ne punem pofta-n cui și în loc să alunecăm

pe-o coajă de banană, alunecăm cu grație pe panta disperării.

Parcul-junglă

Nu știu dacă și-a făcut cineva probleme vizavi

de parcul (dacă mai poate fi numit astfel) aflat în imediata vecinătate a Gării de Nord, însă chestiunea în cauză trebuie să dea de gîndit. Nu că am vrea să facem cu ochiul „blindei”, noastre Poliții, însă din moment ce locul cu pricina devine pe parcursul a 48 de ore rînd pe rînd dormitorului generis, bufet „la botul calului”, tripou, casă de toleranță, birou de schimb valutar, manutanță sau menajerie, nu putem ridica impasibili din umeri. Cu o astfel de „carte de vizită”, primul contact al provincialului cu Capitala e compromis din start. Ce să mai zici?! La noi, ea la Stambul.

O propunere ad-hoc

Pentru a spori valoarea leului nostru cel de toate zilele, vă sugerăm ca, avînd în vedere că prețul unui nasture este de 3-4 lei, să practicați două (patru) critici estetice într-o monedă de un leu, pe care să o folosiți apoi drept nasture.

Grupaj realizat de CRISTIAN PAVEL

Colocvii la distanță

Max Aub:

Crime perfecte

Era o înghesuală teribilă, iar individul miroseca ca un porc. Totul îi miroseca, mai ales picioarele. Era insuportabil. Avea gulerul cămășii negru iar ceafa jgheasă. Mă privea... era ceva absolut grețos. A trebuit să-mi schimb locul. Ei bine, n-o să credeți, individul

a venit după mine. Îi putea gura îngrozitor. N-am mai putut. L-am imbrîncit; prea tare într-adevăr. Să nu-mi spuneți acum că e vina mea dacă roțile camionului au trecut peste el.

De trei ani visam la costumul ăsta. Acum îl îmbrăcam pentru prima oară. Am economisit bănuț cu bănuț și în sfîrșit mi-am văzut visul împlinit. Iar nenorocitul de bătrîn, surd și respingător,

a lăsat să-i cadă muclul de țigară pe mine, elegatul meu costum alegîndu-se cu o gaură de toată isprava. L-am strâpuns cu furculița. S-a chinuit mult pînă a murit.

Eram convins că-mi bate joc de mine. Rîdea pur și simplu de ceea ce aveau de gînd să-mi facă. Apăsă cit putu freza pe nervul atîns de carie. O făcea dinadins. Îmi ținea capul nemîșcat ca și cum aș fi fost un mucos. Ați

simțit vreodată durerea provocată de virful circular al unui astfel de aparat introdus într-un molar cariat? Va trebui să mă felicitați. Sînt convins că începînd de astăzi vor lucra cu mai multă atenție. Da, l-am sugrumat. Nu e vina mea că avea gîtul atît de fragil, și stătea exact deasupra mea, atît de sigur pe el, atît de satisfăcut...

Versiune de EUGENIA VASILE

unui om — Copil mic (dim.) — Gem! 8) Un om fără personalitate — Exclamație prin care cineva își arată surprîndera. 9) Insecte care trăiesc în lemn — Autorul volumului de versuri „Testamentele înțeleptului” (George). 10) Ființe cuvîntătoare — Zoe Sorescu. 11) „Oameni și...”, volum de proză fantastică de George Sidorovici — A selecționa.

VERTICAL: 1) Scriitor român (1899-1969), autor al volumului de eseuri „Oameni și palate” (Braniste, Tudor). 2) „...omului”, volum de versuri de Violeta Zamfirescu — Cîntec de leagăn... pentru un pui de om. 3) A însemna ceva — Un Om între oameni. 4) Perioadă mare de

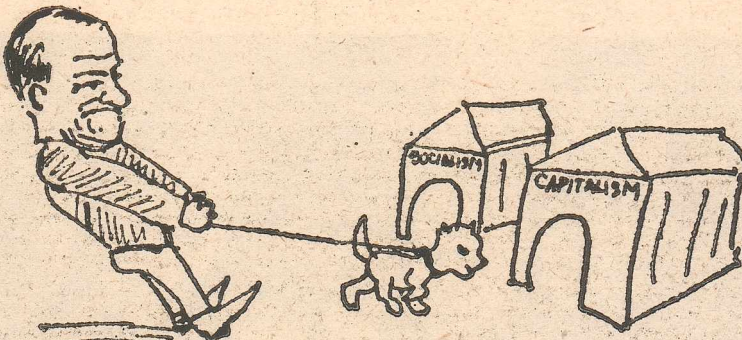
timp — Autorul piesei „Omul cu mîrtoaga” (Gheorghe). 5) Radu Matei — Scriitor francez, semnatat al eselui „Omul revoltat” (Albert) — Mihai Teodor. 6) Oameni aflați în prima parte a vieții — Făt-Frumos din „...”, cunoscută poezie de Mihai Eminescu. 7) Autorul volumului de versuri „Unde ești, omule?” (Laszlo: 1883-1964) — Poet român, autor al poemului „Ece homo” (Tiberiu). 8) Dînsa — Nimic mai mult — Ritual. 9) Corp de arici! — În cont! 10) Stofă groasă, țărănească — A scris poemul sociologic „Cîntare omului” (Tudor: 1880-1967). 11) Plină de omenie.

Dicționar: DMA, OHO, RIC, ABA.

MIHAI ZGUBEA

DEZLEGAREA CARULUI LINIE APĂRUT ÎN NUMĂRUL 43

TRASE: BAZA: RECTILINI: ACAR: DUNGA: SERIE: L: Z: APIA: REIAT: TATUAT: GA: ROM: IDEI: P: IREALA: GOR: T: NE: RIGLE: METRU: AUT.

Desen de BELTORI CRISTIAN

Întrebări pentru medicul legist

Nu „de frică” nu publicăm întreaga scrisoare a domnului Iulian Vărădean din Săvișin, județul Arad, care apreciază că pentru cele afirmate s-ar lua „cam cinci ani”. Pur și simplu considerăm că epistola este prea mare, iar faptele pot fi expuse mult mai concis. Sotia sa a fost accidentată în luna iulie și transportată la spital. Medicul legist Stelian Crișan refuză acum să treacă pe certificat medico-legal numărul total de zile în care Titiana Vărădean s-a aflat în incapacitate de muncă. „Nu sînt zile de bal, ci zile de infirmitate și suferință. De ce nu se

trec aceste zile pe certificatul medico-legal, pentru a-i putea trage la răspundere pe făptași?” Poate, exact din acest motiv. Să vedem ce spune și medicul legist.

Unde sînt cei de la telefoane?

Domnul Ion Iliescu și-a pus mari speranțe în revoluție. Își dorește de ani de zile, nici mai mult, nici mai puțin, decît „acel mijloc de comunicare atît de necesar” — telefonul. Domnul Ion Iliescu spera că după decembrie 1989 cei de la Telefoane nu mai au motivul „de a fi prezenți numai la dispoziția Centrului civic”. Domnul Ion Iliescu al nostru, locuiește pe strada Serg. Turturau nr. 2 și ne scrie în numele unui întreg

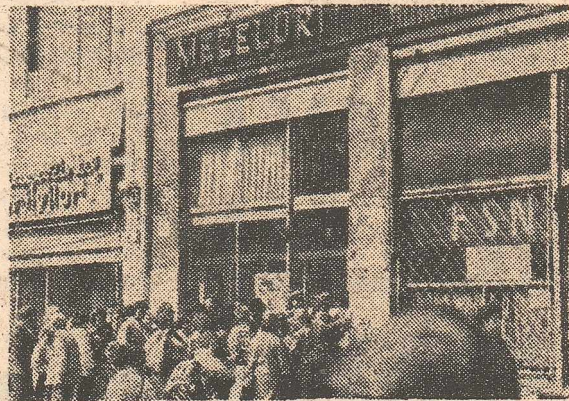
colectiv — al blocului 70-A, din sectorul 5 al Bucurestului, „uitat” de specialiștii D.G.P.T.C. Dacă nu mai sînt în centrul civic, pe unde sălăsluiesc specialiștii de la Telefoane?

Cite Săpînte avem?

Citînd domnul Dumitru Gh. Gheorghe presa, a constatat că la Săpînta a fost cam cum e la Pucioasa. Trezind puternicii zilei de azi din orașul său (cel căror nume îl trimite) realizează că sînt... cam aceiași de ieri și o duc „bine mersi”. Extinzîndu-și „cercetările” și în localitățile din jur, ajunge la concluzia că avem Săpînte cu duimul. Are, se înțelege, și soluții: „Treburile nu pot merge bine, atîta vreme cît în fruntea comunelor, orașelor și județelor nu vor fi instalați oameni capabili, fără pată, care să conducă obstea în dreptate, cînst și adevăr. Iar toți activiștii și securiștii să fie trecuți în producție, la locul de muncă pentru care sînt, de fapt, pregătiți.”

E un vis frumos, pentru care au murit oameni. Dar, a rămas un vis.

Grupaj realizat de LIANA TATOS
Fotografii de CRISTIAN GACHE

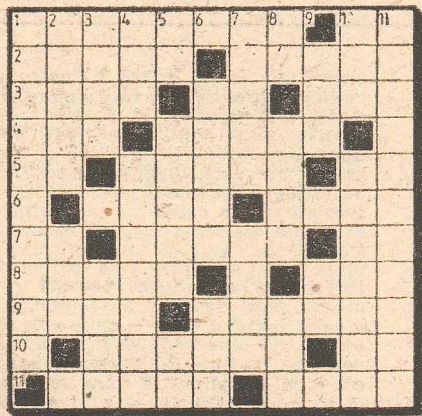

— Coadă la înscrierea în F.S.N.?

POȘTA REDACȚIEI

Peneș Ioan — com. Supurul de Sus (Satu Mare): Aveți dreptate, ar fi bine să nu facem lucruri care nu-i plac lui Dumnezeu. ● Crișan Gheorghe — satul Rădaia, com. Baci (Cluj): Potrivit Legii 4/1977 art. 8 persoanele care primesc pensie din sectorul asigurărilor de stat vor putea primi pensie și în baza acestei legi pentru o vechime în muncă de cel puțin 5 ani în C.A.P. și 5 ani la stat (în sector cooperatist an bun ca vechime în muncă este acela în care s-au îndeplinit normele și obligațiile avute și au realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală). În caz că îndepliniți această condiție, prezentați-vă la sediul C.A.P. pentru întocmirea dosarului. Suma rezultată din pensiile cumulate nu va putea depăși nivelul pensiei de asigurări sociale ce s-ar fi cuvenit în cazul în care întreaga activitate ar fi fost prestată într-o unitate de stat. ● Papuc C. Ion — satul Rădești, com. Stîlpeni (Argeș): Dorim să vă ajutăm, dar nu ne-ați scris care este concret necazul dv. Ce ați cerut și nu vi s-a rezolvat? Vă rugăm să reveniți. ● Roșian Camelia — str. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 30, bl. 30, sc. C, et. 2, ap. 49, 3125 Medias, jud. Sibiu: Are 14 ani, elevă, dorește să corespundă cu tineri și tinere pe teme legate de muzică și limba engleză. În prima scrisoare trimiteți și o fotografie. ● Nedeleșcu Ion — Craiova: Da. ● Neacșu Ioan — Plopieni: V-am mai răspuns. Repetăm: legile sînt votate sau abrogate de Parlament. ● Voinescu Aneta — Botoșani: Academia tehnică militară este instituție de învățămînt superior militar. Pregătirea se realizează numai prin învățămînt la zi cu durată de 5-6 ani pentru ingineri și 3-4 ani pentru subingineri. Admiterea în Academia tehnică militară se face pe bază de concurs, la care se pot prezenta absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat din rîndul militarilor în termen, tinerilor civili, ofițerilor, subofițerilor și maiștrilor militari, care îndeplinesc criteriile prevăzute în legea învățămîntului și în ordinele ministrului apărării naționale. ● Dumitrescu Iordan — București: În spațiul locativ deținut împreună cu familia, nevătătorul are dreptul la o suprafață locativă suplimentară, sub forma unei camere separate. ● Petrescu Ovidiu — București: Alocațiile zilnice de hrană pentru unitățile din domeniul asistenței sociale sînt 23 lei/zi — cămine de bătrîni și cămine de pensionari, 28 lei/zi — cămine-spital pentru adulți, copii și invalizi, 30 lei/zi — cămine-atelier pentru deficienți parțial recuperabili și centre de primire a minorilor, 20 lei/zi — cantine de ajutor sociale.

REGHINA VĂRVICI

OAMENI

ORIZONTAL: 1) Perioadă cuprinsă între copilărie și maturitate — 2, 3 oameni! 2) Uriș — „A fost o noapte...”, poezie inclusă de Tudor Arghezi în volumul „Cîntare omului”. 3) Mielușca — Constantin Milie

— Din nou. 4) Abreviație latină — Arbore. 5) Verba unui bebeluș — „Omule de la... firului”, roman semnat de Rodica Ojog-Brașoveanu (neart.) — Ce se-adună într-o viață de om... (sg.). 6) Actori tăcuți — „Oameni de...”, oameni de azi, oameni de mîine”, roman de Cezar Petrescu. 7) Personalitatea

Sînt, într-adevăr, unele străzi sau unele clădiri izolate, în București, care arată ca în urma unui cataclism. Destule din acestea sînt așezate în zona așa-zis centrală a orașului sau în zone ușor accesibile. Asta în timp ce unele asociații, grupări și organizații sociale, politice sau culturale, importante în viața civică a țării, sînt condamnate să ră-

mină în continuare fără sedii în care ar putea să-și desfășoare, civilizat și eficient, activitatea spre binele și prosperitatea întregii societăți românești. Amintim dintre ele doar două care ne vin acum, întîmplător, în minte: Asociația „Pro Basarabia și Bucovina” — și, pînă de curind, cotidianul „Dreptatea” al P.N.T.c.d.

vrem să facem un garaj de taximetre. A spus să așteptăm acasă că vom fi anunțați, că trebuie să apară mai întîi o lege a pămîntului. Așteptăm de cîteva luni, și această lege tot nu mai apare. Atora li s-a mai dat un spațiu, nouă de ce nu ni se dă? Am cerut voie măcar să facem curat mai întîi. Nu ni s-a aprobat nimic.”

Strada dezastrului

Avansăm o propunere pe care o considerăm ca fiind mai mult decît necesară: de astăzi înainte strada Lizeanu să capete un nume pe potrivă: strada Dezastrului. Argumente: la numărul 14, cerul începe de la etajul trei, ultimul fiind ca retezat de un obuz răstăcit. La numărul 19, o casă așezată pe un beci vechi a fost transformată în container public de gunoi, unde stau aruncate fel și fel de reziduuri. Să se fi mutat aici pivnițele Vaticanului? Tot pe aceeași faimoasă stradă Lizeanu, colț cu strada Brădești, mai există relieve ca desprînse dintr-un documentar despre ororile bombardamentului: un bordei la care au rămas numai pereții în picioare, fără acoperișuri, fără uși, fără geamuri. Chiar lângă stația tramvaiului nr. 16, botezată (ce frumos și cinic) „Reînvierii”, la numărul 42, se află un alt vestigiu al unei civilizații demult epuse. Ehe, trecute vremi de domni și domnițe, de crai cu ale lor vechi curții... Pe o stradă a-

ședință”, după cum putem afla de la secretariat, „la minister, la convocarea d-nului Olteanu Nicolae, o ședință care dezbate problema sedilor ministerelor, și așază și azi dimineață (vineri 26 oct. n.a.)” Ce să-i faci, ministerele și misterele lor...

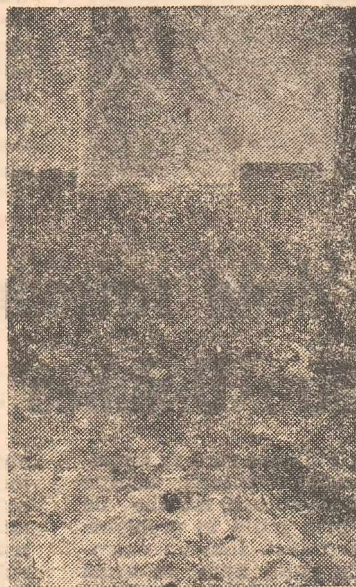
Acolo unde viața își depune zațul divin și proza

Poposim, în sfîrșit, la Primăria sectorului 2 de care aparțin majoritatea din imobilele pomenite mai sus, acolo unde, potrivit versului poetului, „viața își depune zațul divin și proza”. Aici, foarte multă lume venită cu tot soiul de revendicări: femei cu copii în brațe, solicitînd locuințe, bărbați veniți după autorizații. Îi întrebăm pe tînărul

și întreprinzătorul primar, d-nul Ghiță Stanciu, ce se întîmplă cu ruinele din strada Lizeanu, Maica Domnului, Brădești etc. Iată ce ne răspunde dînsul: „Avem un plan de sistematizare. O parte din clădiri vor rămîne în picioare, cele cu valoare arhitectonică, istorică. Celelalte vor fi demo-

Bucureștiul ca după bombardament

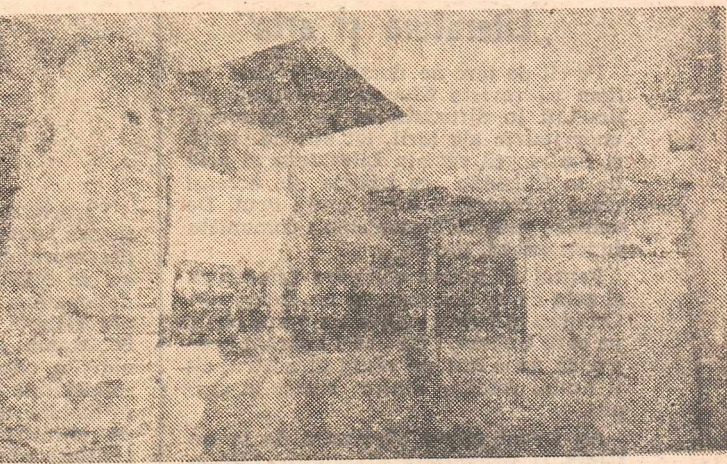

neji că io v-am spus. Apoi au venit țigani și au dărîmat-o, i-au furat scindurile să facă foc să se încălzească, geamurile să se vîndă și clantele și ușile. Acum s-au aciuat aici niște hoți, niște handicapați și femei din alea...”

Apar și micii întreprinzători

De cîteva minute un tînăr ne studiază cu atenție și în cele din urmă se hotărăște să ni se adreseze: „Mă numesc Ovidiu Dumitru și, dacă tot vă interesați de problema acestor case care, ajunse la ruină, dau o imagine dezoilantă și rușinoasă orașului, aflați că noi am avut o inițiativă privată și am fost la Primăria sectorului 2 de pe strada Olari, încă de pe vremea cînd era în funcție vechiul primar. I-am spus că

proprietă (Maica Domnului, nr. 56), culmea cinismului, se află și o agenție particulară, specializată în „evaluări și modernizări de construcții, schimb de locuințe și apartamente, vînzări și cumpărări de imobile”, numită ASTE-RISC. Bun vad, n-am ce zice.

Seduse și abandonate

Alte cazuri pe care am reușit să le reperăm dintr-o fugitivă privire aruncată asupra orașului mai „supraviețuiesc” din epoca de aur, ca niște ruine ale comunismului intrat în decadență, pe străzile Viitorului (nr. 108—109), Berzei nr. 42, Maica Domnului și str. Pîrgarilor (veche denumire a consilierilor comunali, de care se pare că avem astăzi atîta nevoie). Ce fac în acest timp edilii orașului? Ne adresăm dintr-unceput la Întreprinderea Administrației de stat a clădirilor din str. Alexandru Sahia nr. 16. Însă aici „toată conducerea e în

late, printre ele se vor integra blocuri cu un număr mic de nivele, încercînd să creăm o zonă arhitecturală cu personalitate și în nici un caz șablon, standardizată. Blocurilor vom încerca să le dăm o notă particulară, cu mai mult bun gust ca pînă

Mobile și durere

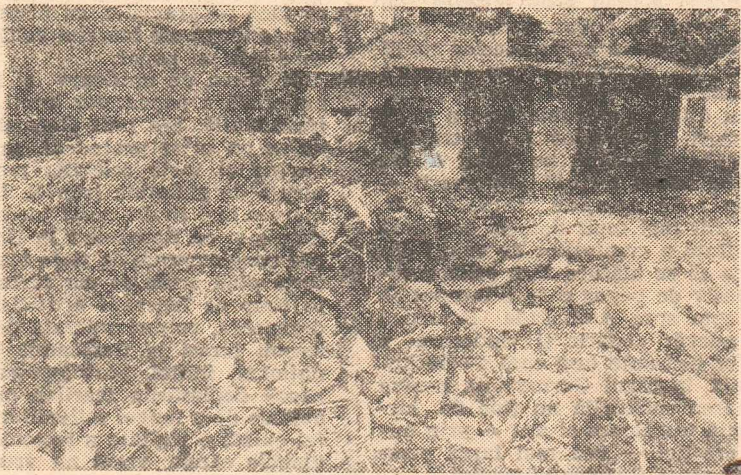
Undeva chiar în centrul Bucureștiului, foarte aproape de sediul Radiodifuziunii Române și de cel al B.C.U., pe strada Transilvaniei, colț cu strada Luigi Cazzavillan, la nr. 28, se află și o proprietate a Ambasadei Italiene, fostă, după cum mai apare pe o plăcuță ștearsă, „Reședința Republicii Italiene”. Imobilul mai poartă o placă pe care stă înscris cu litere mari, vizibile pentru toți trecătorii: „Luigi Cazzavillan / che / nell amore vivissimo / pel suo paese / attinse sempre / è ispirazione / a ben fare / NELL MOMI”. Inscripția ne spune mai departe în ce scop fusese ridicată „questa scuola edificata per promuovere e assicurare l'educazione dei fangiuoli italiani e la diffusione della favella di Dante in quest latina terra sorella”. Și iată că, „in quest latina terra sorella”, această „școală” stă gata să se dărîme în timp ce igrasia o invadează de pretutîndeni, iar statuia lui Luigi Cazzavillan o privește fix din apropiere. Casa, cu o remarcabilă concepție arhitectonică, este dărîmată aproape complet. Podeaua este garnisită cu registre, folii de polietilenă aruncate, multe, multe pagini de cărți rupte care au aparținut pesemne Ambasadei Italiene, file din pașapoarte, fișe de viză expirate. Instalația de încălzire este demolată, caloriferele aruncate. O superbă sală de spectacole stă în paragină. Instalația sanitară este spartă, demontată și — probabil, parțial furată, tabloul electric distrus. Pe jos, un strat gros

gurare din 1934. Ce caută? Nu știm, orice s-ar putea lua și folosi la ceva. O vecină ne interpelează: „Casa are o istorie foarte tristă: în pod au fost teroriști care au tras de ne-au înnebunit, în decembrie trecut; au vizat clădirea Radiodifuziunii. Am fost și am reclamat, nu de mult, la Biblioteca și la Reprezentanța Italiană pe strada I.C. Frimu, la nr. 7, că acum vin aici tot felul de vagabonzi noaptea și fură geamuri, uși, tot ce se poate fura; pînă la urmă clădirea va rămîne fără nimic”. Urcăm în pod: cineva și-a amenajat aici un culcuș (pe două-trei brațe de fin și pe niște zdrențe boțite) și vine, noaptea probabil, pentru a rămîne aici. Am plecat cu sentimentul pelerinajului la ruinele unei civilizații dispărute.

Hogeac de hoți, handicapați și prostituate

Pe strada Brădești la nr. 10, în sectorul 2, undeva foarte aproape de fosta moară Asan, dăm peste o casă din care poți privi cerul liber.

Casa, care avea cîteva camere, este devastată. Găsim un culcuș care emană de la o poștă un miros pestilential. Peisajul este între jalnic și sordid: într-una din încăperi cineva a înghesuit două dormeze cu arcure rupte, acoperite cu zdrențe, o pernă minjită de noroi, o pereche de mănuși roșii, o găleată din plastic plină cu apă, în care plutesc sticle cu etichete de diferite băuturi, golite de con-

de praf și mizerie acoperă dalele de marmură (și gresie) dantelată într-un model ca pentru o sală de dans. „Un muncitor îmbrăcat în pufoaică și cizme scormonește prin podul vechi și ne întîmpină avînd în mînă o fișă de asi-

ținut. Culcușul mustește într-o mizerie oripilantă. Aflăm de la vecini: „Cei care au locuit în această casă au plecat în Suedia definitiv. A vrut s-o ia un vecin, domnu' Bebe, dacă-l știți, să facă aici un a-

Cuvinte de recunoștință a unui veteran de război basarabean, pentru mareșalul Ion Antonescu

Ca veteran de război și basarabean, îmi permit ca, prin câteva cuvinte, să aduc în memoria istorică a Basarabiei, figura de erou și de martir a marelui patriot întregitor de țară, mareșalul Ion Antonescu, de la a cărui asasinare de către comuniști, la 1 iunie, s-au împlinit 44 de ani.

E bine să se știe că în ultima parte a campaniei din răsărit, mareșalul Antonescu, tot timpul, chiar pînă în ultimele zile ale lui iunie 1944 a sperat într-o debarcare în Balcani a trupelor aliate din Mediterana și intrarea Turciei în război alături de aliați.

Mentținerea aproape a întregii armate române în țară și retragerea pe nesimțite (după spusele d-lui general Gârbea Titus) a personalului din misiunea militară de pe lângă Cartierul general al lui Hitler ne face să credem mai cu tărie acest lucru.

Rușii preferau să discute cu Antonescu și fac cunoscute condițiile prin ambasada de la Stockholm. Condițiile oferite de Stalin sînt mai bune decît cele oferite de anglo-americiani la Cairo. În fața propunerii de la Cairo de capitulare necondiționată, Antonescu a acceptat condițiile de la Stockholm.

Dar comuniștii intruși în camarila palatului, împreună cu regele Mihai care vroia să scape, și el, de tutela lui Antonescu, aflînd despre această acți-

une, au precipitat evenimentele. Mareșalul a fost arestat, și, culmea, trădării, predat inamicului prin comuniștii de la palat.

Istoria nu mai cunoaște un asemenea caz, cînd șeful unui stat să predea pe comandantul oștirii sale în minile inamicului. Mai ales că, în timpul campaniei din Rusia, regele Mihai vizitase trupele române pe front și, prin aceasta, le îmbărbătase la luptă. După cum se știe, a urmat procesul și executarea mareșalului la 1 iunie 1946.

Despre aceasta s-a scris și se va mai scrie. Pentru ca să se vadă profundul patriotism al mareșalului Ion Antonescu, îmi permit să citez un mesaj al său către comandantul trupelor aliate anglo-americeane din Mediterana, generalul Maitland Wilson, datat 2 aprilie 1944 ca răspuns la mesajul acestuia din urmă, din 22 martie 1944:

„Am primit mesajul dv. Vă rog să nu cereți unui popor mic, dar viteaz, care de două mii de ani luptă pentru viață, credință și libertate, să se dezonoare pe sine. Vă rog să nu cereți unui soldat, cinstit și unui om bătrîn să-și sfîrșească zilele în umilință. Așa cum d-voastră luptați pentru Anglia, tot așa lupt și eu pentru patria mea, dar de suferințele, lupta și amenințările sub care noi trăim, dumneavoastră nu vă puteți da seama.

Noi am fost atacați, deși nu am atacat pe nimeni. Ceea ce este al nostru și a fost al nostru de secole, el ne-au luat. Aliații și prietenii noștri au fost obligați de evenimentele europene din 1940, să ne abandoneze total, lăsîndu-ne astfel să fim jefuiți de lași noștri vecini. Nici unul din marii noștri aliați de atunci nu putea să ne garanteze frontierele noastre reduse, ca răspuns la strigătul nostru de alarmă. Alături de Germania am fost ne-

Scrisoare

Nu știu, frate, bine
Te-a găsit departe.
Despre noi îți scriu
Răul nu ne-ncape

Ori că voi, ci
Ne-ai lăsat,
Partea voastră
Greul vostru

Ori că-n casă țin ur
Și mă fură-ntruna:
Fură nucii de la po
Fiul de la muma.

Dar mi-e trist
Piatra nemil
Cea din sinu
Chiar din va

Imi e trist să-l văd
Cum la colț de ma
Cîntă azi, ce altă c
Lacrima-i cîntase.

Vino, frate,

Să nu știi cîntarea,
Fruntea ce ne-a rî
Cînd domnea trăd

Nu-ndrăzni

De-acest sfînt teza
Că rămîne-om ma
De-l vom da pe au

voiți să ne opunem Rusiei, care zilnic umilea și ne amenința. Singura țară lume, care, la cererea noastră, a fost acord, ca, în împrejurări dificile, ranteze existența durabilă a națiun. fost Germania. Cînd poporul nostru trebui să moară, nu-i cereți astăzi să cepie dizgrație și dezonorare. Mare glorios soldat cum sînteți, sînt sigur, înțelege. Ajutați-mă să salvez un po nu mă forțați să-l arunc în prăpa fără sfîrșit a distrugerii și rușinii. sîntem prietenii, nu dușmanii dumr voastră. Nici un popor, sînt sigur, forțele aproape întacte, cum sînt noastre, nu ar putea să capituleze se retragă din acțiunea în care însăși libertatea și existența lui sînt în joc, o garanție serioasă pentru zilele care veni. Că nu se va comite nici o indis tie în legătură cu acest mesaj, mă b pe dumneavoastră ca soldat“.

Generalul Maitland Wilson a fost tr-adevăr un om de onoare: pînă în de grație, 1984, nu s-a comis nici o discreție cu privire la acest mesaj.

CPT. (r) FILIP LUPU

„Literatura și arta”

Pe cît de tare ne deranjează cînd aflăm că revista Flacăra întîmpină dificultăți în difuzarea ei pe teritoriul unor județe ale țării, tot atît ne miră și faptul că revista **Literatura și arta** de la Chișinău se izbește de aceeași crasă birocrație trecînd peste Prut. De unde se vede că mecanismele comuniste funcționează, încă.

Faptul că putem cumpăra **Literatura și arta** de la Chișinău, la un chioșc din Crîngăși (să spunem), e un mare cîștig pe care trebuie, însă, să-l apărăm pentru că nu e atît un cîștig al nostru, cît al limbii române dintre Nistru și Cri-juri.

Au trecut cîteva săptămîni de la nr. 11 (din 11 octombrie) al revistei **Literatura și arta**, și ea nu a mai apărut în chioșcuri, tocmai acum cînd întreg Bucureștiul e un miting de solidaritate cu Basarabia și cînd avem mai mare nevoie unii de alții. Numai o mină absolut iresponsabilă ar putea găui, în aceste clipe, libera trecere a informațiilor și ideilor peste Prut. Dacă difuzarea presei române de dincolo nu revine la normal, vom căuta acea mină care încearcă, și pe această cale, să împiedice solidaritatea noastră, frățeasca bătaie de inimă în aceste momente de răsruce istorică.

Cum vine „Pravda” tocmai de la Moscova, în chioșcul Crîngăși (și alte publicații rusești!), trebuie să sosească, cel puțin ca aceeași promptitudine și **Literatura și arta** românilor de la Chișinău (I.Z.)

A doua scrisoare deschisă către Uniunea scriitorilor

Pornesc de la o durere care se accentuează: marii scriitori actuali, valorile necompromise ale culturii române de azi se implică prea puțin în problema națională a Basarabiei. Iată un exemplu concret! Cu puțin timp în urmă Societatea culturală „București-Chișinău” a organizat cîteva mitinguri de solidaritate cu Basarabia amenințată de primejdia unei noi fărîmături, acțiuni de protest împotriva ruperii a două noi teritorii românești de peste Nistru, în două fantomatice și iresponsabile republici, a găgăuzilor și a rușilor transnistrienii.

La aceste mitinguri n-au participat nici reprezentanții puterii, nici reprezentanții marii culturi românești actuale; nici puterea „legitimă” cu acțiune imediată, nici valoarea spirituală cu bătaie lungă. Se pune atunci întrebarea firească: ai cui sînt românii de dincolo de Prut, cei din Maramureșul Slatinei și Apsel, de peste Tisa, bucovinenii Cernăuțului, moldovenii de peste Nistru? A cui e limba lor română, drapelul lor tricolor, imnul lor național „Deșteaptă-te române”, cărei culturi naționale aparțin valorile lor și cărei istorii naționale să se integreze mereu amenințata lor istorie?

Dacă puterea de acum a României (treacătoare ca orice putere) nu revendică un teritoriu care a aparținut (și

aparține de drept) României, e obligația morală, istorică, a valorilor spirituale românești să apere dreptul la patrie al atîtor milioane de oameni. Dacă guvernanții noștri actuali n-au puterea sau curajul (datorită circumstanțelor politice vitrege) să se alătore celor mulți care cer cu responsabilitate istorică „Jos cizma / De pe Basarabia!”, „Moscova, nu uita / Basarabia nu-l a ta!”, „Gorbaciov, Gorbaciov / Jos tratatul Molotov!”, „Români, nu uitați / Ne cheamă-ai noștri frați!”, „București — Chișinău / Să ne-ajute Dumnezeu!”, este cu atît mai mult datoria de inimă și conștiință a creatorilor de valori din România să se alătore fără ezitare valului masiv de popor care a început să se îndrepte spre Ambasada Sovietică cerînd adevăr istoric și vindecare a sfîșierilor nedrepte (așa cum s-a întîmplat, deja, în cazul Germaniei), pentru că valoarea spirituală nu ține de circumstanță trecătoare ci are — prin minunea creației — cea mai largă perspectivă asupra forțelor viitorului.

Guvernanții noștri actuali n-au nici o scuză a absenței lor de la aceste prime și masive semne ale mișcării firești pentru reintregirea națională: dacă nu pot fi prezenți ca miniștri, ca senatori, ca deputați, ei trebuie să fie prezenți ca oameni și ca români, pentru că inte-

gritatea trupului țării noastre, suferința întregii istorii naționale — de la gini pînă în prezent — trebuie asu de fiecare conștiință lucrătoare, partea cea mai umană din fiecare țiutoare a limbii române.

Cu atît mai dureroasă mi se pare sența scriitorilor și a preoților, a n lor creatori de valori al culturii r tre actuale din mijlocul oamenilor fac din instinct (același dumnez instinct care i-a scos în stradă, în Decembrie!) ceea ce valorile ar tr să facă programatic, ca niște faru bătaie lungă ale marelui vehicul isi care este un popor.

Miscarea de unificare și reîntr națională a popoarelor lumii este ireversibilă. S-a unit Germania, c du-se un uriaș precedent, se va u Coreea și toate celelalte popoare pîrțite de ghilotina istoriei. Mai de me sau mai tîrziu, acest lucru se v tîmpla și cu România. În timp ce rile conglomerate de state menținu forța pînă acum se vor fărîmița f în timp ce federații artificiale se dezagrega, culturi retezate de stelu reveni iarăși la fierbîntele lor n național, inițial. Sînt legi care g nează deplasările marilor mase nentale de-a lungul mileniilor și tot fel există o legitate a tectonicii ist globale căreia, vrem nu vrem, nu putem sustrage.

A început un proces istoric cu perspective și România, cu întreaga românită planetară, trebuie să conștientă de aceasta, mai ales marile sale valori spirituale ac Prin preoții și scriitorii săi!

ION ZUBAȘC

Monolog în fața sîrmei ghimpate

(La tabăra de copii din satul Solonet)

Sirmă ghimpată,
Cine te-a gândit
O lume de alta
De despărțit?
Sirmă ghimpată,
Pe cine de cine păzești;
Fiul de tată,
Ori tatăl de griji părintești?
Sirmă ghimpată,
N-ai obosit
Soarta de soartă
De ingrădit?
Sirmă ghimpată,
Rugina te-a năpădit,
Iar omul o altă
Menire nu ți-a găsit.
Sirmă ghimpată —
Flori ingrozitoare
De om semănate
La strimbe hotore.
Sirmă ghimpată,
Sfințenia oare
Se cere legată
De miini și picioare?

Aprilie 1990

Zidul Berlinului a căzut, granița româno-română a rămas!

(cronică fără frontieră)

În Republica Moldova s-a decretat starea de necesitate ca urmare a evoluției inacceptabile a situației din teritoriile transnistriene pe care rusofonii vor să le declare republică autonomă. ● Mihail Gorbaciov trimite un mesaj în care își exprimă încrederea că toate problemele din această zonă vor fi rezolvate pe cale pașnică, prin consens. ● Începînd din 15 octombrie, Chișinăul prinde postul I al televiziunii noastre, în timp ce la noi se transmite la Actualități cite o secvență de cîteva minute din programul lor. ● Buletinul nostru meteorologic de la T.V. a început să urmărească evoluția vremii din întreaga Românie Mare, aceasta după un an de cînd basarabienii și-au reglat ceasornicele după ora Bucureștiului, nu după cea a Moscovei. ● Renunțarea formației Lăutarii, din Chișinău, dirijată de violonistul Nicolae Botgros a susținut două spectacole la Sala Palatului, în colaborare cu cei mai cunoscuți cîntăreți de muzică populară românească. A fost transmisă, deja, în direct, în cadrul emisiunii Tezaur folcloric, realizată de Marioara Murărescu, o primă parte a unui

spectacol. ● Dacă Prutul ne desparte, ne apropie Fărcaș. Și Nicolae Botgros! ● Dar toate acestea sînt bucurii mărunte, cu rol anesteziant, parcă, în comparație cu ceea ce au trăit germanii la căderea zidului Berlinului și în noaptea unificării din 3 octombrie. Zidul Berlinului a căzut, granița peste Prut a rămas. Germania s-a unificat, noi, cei fărîmați de Germania, nu! ● Noua și puternică Germanie unită ar trebui să treacă imediat la anularea tuturor nedreptăților făcute în Europa pe vremea celui de-al doilea război mondial. Numai astfel bucuria unificării ei va fi deplină și nu un nou exercițiu (camuflat), al egoismului național, al performanțelor politice cîștigate de strategiile de culise ale puterii și bogăției, ci o europeană victorie umană validată de cicatrizarea rănilor tuturor. ● Poate Premiul Nobel pentru Pace obținut recent de Mihail Gorbaciov îi va lumina conștiința și asupra durerii istorice a românilor de peste Prut! ● Dar ca să ți se dea, mai întîi cere! (I.Z.).

Studenti din Basarabia și Bucovina la Cluj

La începutul anului universitar, au sosit la Cluj primii studenți din Basarabia și Bucovina. Limba română surghiunită a trecut Prutul pentru a poposi pe malul Someșului. „Habitușul” folosesc din plin regionalisme moldave, iar secretarul șef al Universității din Cluj, domnul Corneliu Iureș, mi-a destăinuit că unii studenți scriu cu multă greutate în limba română. Domnia sa este de părere că ei ar trebui să urmeze un curs de pregătire specială, de scriere și ortografie a limbii române precum și unul de istorie.

Un student mi-a mărturisit că nu a auzit de Burebista și Decebal și că a învățat istoria românilor abia începînd cu anul 1812, anul în care prindea Basarabia de către regimul țarist.

Însoțiți încă de la Iași de către domnii profesori universitari Florin Irimie și Ion Chicinaș, studenții basarabeni și bucovineni au fost conduși cu mare dragoste la cantine și apoi la cămine, unde au fost cazați. Cei 66 de studenți repartizați Universității din Cluj s-au dovedit a fi, în realitate, 120. Au fost cazați în căminele din complexul studențesc „Hasdeu” în care, din nenorocire, tocmai acum s-au găsit domnii diriguitori ai centrului universitar să facă reparații capitale care nu or fi terminate decît în luna octombrie 1991. În condițiile în care numărul studenților de la Universitate, cursuri de zi, atinge cifra de 4 797, iar la fără frecvență 7 300, numărul total al studenților din Cluj ridicîndu-se la peste 26 000.

Basarabia și Bucovina și-au trimis studenții și în băncile Facultății de

drept: Dumitru Bortică, Terțel Gaziuc, Igor Popovici, Ala Prîsăcar, Oxana Gabovăscu, Gheorghe Bojescu, Anatol Pinzaru, Igor Dogart, Viorel Stanciu, Maia Alcaz, Angela Frisăcaru, Larisa Iașco, Vlad Viorel Buzgan, Elena Iliuță, Jana Iliuță, Viorel Buzdugan, Eugeniu Popușoi și Tatiana Vîcovan.

Se simt emoționați și tac parcă înfricoșați de ceva, dar cînd se spun că sînt un coleg de-al lor și vin din partea revistei „Flacăra” care a consacrat numere întregi Basarabiei, limbile prind să se dezlege și vinînd încrezători. Senzația de țară străină și de necunoscut ce părea că vrea să li se vire în suflute a dispărut. Îmi vorbesc despre culacii (chiaburii) moldoveni: siliți să îmbrace haina prîbegiei. În ținutul Krasnodar se află mai multe sate de români moldoveni deportați de Stalin. Găgăuzii, în limba turcă, înseamnă trădători. Ei au pretenții absurde, fiindcă nici un sat din Basarabia nu este format exclusiv din găgăuzi. Vorbesc rînd pe rînd, cu voce domoală, dar hotărîtă. Fetele tac rușinoase. Vor doar să știe în ce condiții pot fi vizitate de către părinți. Mai mulți vor să se aboneze la ziarele și gazetele de acasă ca: „Moldova suverană”, „Literatura și arta”, „Tineretul Moldovei” și „Zorile Bucovinei”.

Sînt respectuoși, cumînți, curioși, iar la întîlnirea de-a doua zi au sosit cu o punctualitate care stă bine unor viitori magistrați. Limba română „dulce și frumoasă” de dincolo de Prut, bine ai sosit în inima Transilvaniei!

PAȘCU BALACI

Moldova de dincolo de Nistru IV

Din cele mai vechi timpuri moldovenii au locuit pe pămînturile de dincolo de Nistru.

În anul 1455 moldovenii stăpînesc cetatea Lerici de la Gura Niprului.

Steagul moldovenesc cu capul de zimbrou flutura deasupra acestei garizoane, vestind negustorilor care ajungeau în aceste părți de lume că cetatea e moldovenească și vama e plătită domnilor Moldovei.

Regiunea dintre Nistru și Bug se va numi pînă după anul 1800 regiunea Oceacov, cetatea de scaun a acesteia fiind orașul Oceacov, căruia moldovenii îi vor zice Voia și pe care străinii îl cred ca făcînd parte din Moldova.

Mulți călători includ Oceacovul în Moldova (Gian Lorenzo D'Anania, teolog și cosmograf italian în cartea „Sistemul universal al lumii sau cosmografia”, editată în 1596 la Veneția; Giovanni Botero, în „Relazioni universali” (1596, Veneția), zice: „Moldova are diferite orașe: Varna, Cetatea Albă, Oceacov...”; Giovanni Antonio Magini (1596), în lucrarea sa „Cele două Valahii, adică Moldova și Tara Românească (Transilvania)” numește

Oceacovul printre „orașele mai însemnate” ale Moldovei etc.).

Oceacovul avea trei cetăți puternice, care ajung a fi stăpînite de turci, dar care adesea erau reparate de moldoveni. Numai Petru Șchiopul a trimis în acest scop 15 mii de salahori moldoveni și 3 mii de care cu materiale de construcție.

Călătorii care trec prin Oceacov, vorbesc de el ca de un oraș moldovenesc, menționînd numeroasa populație moldovenească din jurul acestuia.

Un călător italian de la mijlocul secolului XVII, călugărul Niccolo Barsi, care a trecut pe la Oceacov, în timp ce se întorcea din Bahcisaraiul Crimeei, descrie cele trei fortărețe. Între acestea se află situată o mahala, unde nu putea să intre nici un străin. „Numai într-o singură fortăreață — unde se făcea piața — puteau să intre turcii și cei dinafară care erau valahi”. În afara cetăților, deci, locuia o populație valahă.

El povestește că făcuse „drumul împreună cu delegația de moldoveni care aduceau din Caucaz pe viitoarea soție a lui Vasile Lupu, pe frumoasa cerchezană Ecaterina”. Dar Pașa din Si-

listra, care se afla în acel moment la Oceacov, văzînd-o, e fermecat de frumusețea ei și încearcă s-o ia pentru haremul său. Moldovenii o ascund, însă, în unul din carele lor. Oamenii lui Pașa o caută insistent, mai ales în „hanurile moldovenilor” din acest oraș. Pînă la urmă, conflictul este aplănat și călătorii își continuă drumul spre Cetatea Albă, pînă la care erau pe linie dreaptă 110 km.

Înainte de plecare — povestește Niccolo Barsi: „mă dusei în casa unui moldovean din care, după cum am mai arătat, sînt mulți în acest oraș, și-i rugai să-mi facă niște biscuiți contra plată, deoarece trebuia să trec, timp de trei săptămîni încheiate, prin locuri pustii”.

Deci moldovenii, dacă aveau hanuri și case, înseamnă că se ocupau cu comerțul și agricultura prin aceste locuri, nu erau călători sau robi, ci locuitori permanenți și, cum zice Barsi, „mulți”.

În iulie 1709 pe la Oceacov trece un alt călugar — Daniel Kirmann. Venea dinspre Poltava, unde regele său Karol al XII-lea suferise binecunoscuta înfrîngere în fața lui Petru. (Menționăm aici că detașamente de oșteni moldoveni se aflau atunci atît în ar-

mata lui Petru I, cît și în armata lui Karol al XII-lea și nu-i exclus ca pe cîmpul de luptă să se fi întîlnit față-n față și să mai fi făcut și cîte vreun schimb de înjurături în limba de acasă). De la Poltava pînă la Oceacov flămînzește. Pe drum capătă în casa unui moldovean „niște piinicele cît degetul” și o spată de miel. La 25 iulie 1709 oștenii lui Karol intră-n Oceacov pe care Kirmann îl descrie, spunînd că în oraș locuiesc în primul rînd Valahii, apoi, Tătari, Greci, și Turci (uitînd să-i menționeze măcar în treacăt pe Ruși, Ucrainenii etc). La han este servit cu „vin moldovenesc”. Locuiește mai apoi în tînda „împodobită cu covoare” a casei unui valah. Cînd îl întreabă ce credință ține, acesta face un semn mare al crucii, ceea ce-l îndeamnă pe cleric să conchidă: „Acest neam de oameni are aceeași limbă cu a Valahilor și religia la fel cu a rușilor și a grecilor”. Adică ortodoxă. Tot de valahii trăitori la Nordul Mării Negre vorbește în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea francezul Reys-soneb și alții.

NICOLEA DABIJA ■
„LITERATURA și ARTA” nr. 38

Mai sint de citit
mii de cărți

Nevoia de competiție

Cărțile care stau aparent neînșuflete în rafturile unei biblioteci candidează permanent la titlul de „cartea preferată”. Aerul vibrează de așteptarea lor. Dacă luăm una dintre ele ca să o citim seara în pat nu facem un gest oarecare, lipsit de consecințe, ci ne exprimăm o opțiune.

Literatura este prin excelență un spațiu al întrecerii. Practic, fiecare scriitor, prin însuși faptul că scrie, intră în competiție cu ceilalți scriitori. Chiar și cei care își recuză calitatea de concurenți tot intră în joc. Este o competiție permanentă între individualități creatoare din toate timpurile și țările.

Nenumărate sînt metodele și trucurile la care recurg autorii pentru a capta atenția cititorilor. Unii folosesc cuvinte simple și clare, ca termenii în care sînt redactate legile. Alții organizează o adevărată paradă a limbajului, plină de culoare. Unii vorbesc obsesiv despre ei înșiși, reeditînd monologul nesfîrșit pe care fiecare ființă umană îl rostește în pustietatea universului. Alții vorbesc exclusiv despre semenii lor, asemenea unor spectatori. Unii încearcă să ne amuze ca niște saltimbanci, făcînd tot felul de giubuslucuri și ghiduși. Alții ne răscolesc sufletul cu istoriile lor triste.

Lupta între scriitori pentru ocuparea unui „spațiu vital” în conștiința noastră se dă de multe ori și în mod direct. Literatura fiecărei noi generații se diferențiază ostentativ de literatura generației precedente. Iar în cadrul fiecărei generații se dau numeroase alte bătălii de diferențiere, bătălii care nu exclud renegările, trădările, asocierile. Specialiștii în literatură se implică și ei în această competiție susținînd cu feroare toate orientările posibile, bineînțeles, nu toți pe toate. Ei unii pe unele și alții pe altele, după o logică a grupărilor și regroupărilor care pare complet... illogică și care seamănă cu mișcarea browniană. Se știe însă că și mișcarea browniană are un sens (fiecare moleculă vrea să le respingă pe toate celelalte), iar acest sens, departe de a merita să fie considerat „egoist” și dezorganizator, reprezintă esența însăși a căldurii și o mereu recurentă victorie împotriva înghețului.

Am în vedere, cred că s-a înțeles, nu meschinele intrigi care otrăvesc viața de zi cu zi a scriitorilor ci competiția dintre **formele literare**, desfășurată neîntrerupt și fără milă, ca într-o junglă a expresivității și eficacității estetice. Jungla — un paradis al selecției naturale... Ar fi o greșală să considerăm că spectacolul selecției naturale este unul al distrugerii și disoluției cînd știm bine că rezultatul său îl constituie un permanent triumf al vieții, în variante din ce în ce mai perfectionate. Deși bazat pe exploatare nemiloasă și pe devorări reciproce, pe însușirea nerăbdătoare a substanelor prețioase din organismele defuncte și pe etalarea vicleană a unor frumuseți de moment, acest spectacol echivalează cu o sinteză dinamică și o cu o mereu relansată geneză.

Cum ar arăta o literatură în care ar rămîne intacte, la nesfîrșit, toate scrierile, fără să-și dispute înfrîntarea în conștiința publicului, fără să intre în competiție? Ar arăta, fără îndoială, ca un muzeu aflat într-o expansiune lentă și nesemnificativă, prin **insușirea**, iar atmosfera ar fi, ca în orice muzeu, mortuară.

Milioane de spermatozoizi sînt angajați într-o cursă pe viață și pe moarte (chiar că pe viață și pe moarte!) spre ovul. Cu aceeași feroare, milioanele de mesaje ale operelor literare își dispută înfrîntarea pentru a fecunda conștiința cititorului. Multe mor înainte ca el să ia măcar cunoștință de existența lor. „Multe flori sînt, dar putine / Rod în lume o să poarte, / Toate bat la poarta vieții, / Dar se scutur multe moarte.”...

Societatea a admis această natură competitivă a creației literare (a artei în general) și a instituționalizat-o. Dacă privim peisajul vieții literare din România interbelică și, desigur, pe acela de azi din țările cu o tradiție democratică, ne frapază imediat faptul că întrecerea se desfășoară la scenă deschisă, cu mare publicitate și că nimeni nu se rușinează să declare că vrea s-o câștige. Multămi uriașe de spectatori urmăresc cu sufletul la gură competiția, aplaudă sau își manifestă dezaprobarea. Se investesc bani, energie, ingeniozitate pentru ca întreg ceremonialul întrecerii să aibă grandoare și fast. Se oferă premii literare într-o atmosferă solemnă. Se lansează vedete. Se dau autografe. Nu lipsește nimic din protocolul marcării unor evenimente de interes național sau internațional.

Această atmosferă a dispărut aproape cu totul la noi în timpul dictaturii. Și nu întîmplător, ci pentru că oficialitatea a urmărit s-o facă să dispară. S-a promovat o „jignitoare morală egalitaristă”. Dacă s-ar fi mers mai departe pe aceeași cale, creația literară s-ar fi transformat pînă la urmă într-o îndeletnicire anostă, de rutină, practică sub strictă supraveghere de către „colective de creație”, din care ar fi făcut parte și autori, și cenzori. Instituția celebrității a fost desființată. Pur și simplu s-a... interzis să mai apară vedete dintre scriitori.

Acum trebuie luat totul de la început și în această privință. Și nu este deloc ușor, pentru că egalitarismul, demagogia modestiei s-au infiltrat de-a lungul deceniilor în felul de a fi al multora dintre noi, scriitori și cititori.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

„Lanterna magică”

Alpha Films International

„Pe regizorul Mircea Daneliuc (unul dintre foarte puținii regizori ai noștri care filmează, efectiv, în aceste zile!) — director al Studioului de creație „ALPHA FILMS INTERNATIONAL” — l-am contactat cu greu și asta numai deplasîndu-mă cu un autobuz 361, sosit în Grădina Icoanei cu înzîrire, pentru a prelua echipa de interpreti a filmului „A 11-a poruncă” — autobuz înlocuind în ultimă instanță autocarul contractat, întrucît personalul secției de care ținea cel din urmă mijloc de transport se afla în grevă... Am ajuns astfel, către prînz, la locul de filmare — o zonă a fortului din pădurea comunei Afumați — unde actorii s-au dezbrăcat la piele și scoțînd aburi de frig, s-au îmbrăcat în costumele subțiri necesare rolurilor respective, apoi... s-au îmbrăcat la loc și am pornit înapoi, către București, întrucît ziua de filmare fusese ratată, alături din motive administrative cit și din indolența decoratorului, angajat al Buftei. O zi de filmare pierdută așadar pentru Mircea Daneliuc — o șansă „pentru mine, aceea de a purta o discuție, în propria sa mașină, înainte ca regizorul să intre în „post-sincroanele” programate ad-hoc pentru acea după amiază, pentru a nu pierde cu totul ziua și, mai ales, deplasarea actorilor, mulți dintre ei lucrînd în provincie. „Al avut ocazia, Horia, să vezi exact ritmul în care sintem nevoiți să lucrăm...” — mi-a mai spus, după ce îmi făcuse o prezentare succintă a stării de lucruri ce se petrece la echipele de filmare, la studiourile recent înființate — la propriul său studio, „ALPHA”. Iar situația nu este deloc îmbucurătoare.

Întrucît fostul sediu al U.T.C. (atribuit cinematografiei, prin decret guvernamental — și căruia i se cuvine, de fapt!) nu a putut fi eliberat de actualii locatari, adică „Tineretul liber”, nici „ALPHA” nu are un locaș, puținii săi salariați (un contabil sef, un producător delegat, un jurist, o secretară și o casieră) fiind găzduiți, provizoriu, de „Difuzarea filmelor”. În mod paradoxal, el, Daneliuc, nu a

primit nici un salariu, de la înființarea studioului, în februarie a.c., întrucît nu a fost încă anulată o lege de pe timpul dictatorului, care nu permite angajarea unui regizor atîta timp cît el lucrează pe contract!?! Or, cele două filme la care lucrează Mircea Daneliuc — „Moșu/Baba — Baba/Moșu” și „A 11-A PORUNCĂ”, deși după scenariul propriu, sînt preluate, inițial, din vechea formulă Dulea, adică „pe contract”; și iată cum astfel, regizorul Mircea Daneliuc — marcantă personalitate a cinematografiei noastre contemporane — are aceeași „retribuție” ca și N. Caranfil, tînărul regizor pe care Daneliuc vrea să-l bage în producție cu un film, „Duminică cu bilete de voie”, întîmpinînd, de altfel, greutăți inimaginabile din partea sectoarelor administrative... reprezentate de studiourile din Buftea (producția, mai exact!) și fosta „România-Film”.

Mecanismul este cumplit: intrarea în producție a unui film (care costă între 5 și 9 milioane lei) este determinată de Difuzarea filmelor (se plătește, adică, din sumele încasate prin difuzarea acestor filme, în mare parte străine — dar care sînt pe terminate și dacă nu se iau măsuri urgente, cîrînd nu vom mai avea premiere capabile să susțină piața; în plus, guvernul nu a dat nici un leu, nici o sumă în valută pentru reamenajarea bazei materiale a cinematografelor — care sînt la pămînt — și sînt vinute de „video-bișnițari”). Daneliuc (recite: studioul pe care-l conduce) „nu vede” un leu din această sumă (din care, conform legilor în vigoare, 10 la sută urmează a fi folosite direct de studioul propriu, pentru noi achiziții sau contractări de personal). În plus — lucru la fel de grav — producția din Buftea, despre care aflăm că s-a grăbit să organizeze excursii în străinătate cu microbuzele, nu dovedește nici o preocupare pentru îmbunătățirea calității prestațiilor pe care trebuie să le facă studiourilor. Deci: banii figurează la studio, dar sînt dirijați după voie de către Buftea, personalul este învechit

sau incompetent, ba — mai rău! — acest personal al Buftei s-a înjumătățit, datorită concurenței televiziunii (care este mult mai bine plătită și unde se lucrează în condiții, cel puțin de confort, incomparabile cu cele oferite la echipele de filmare, aceștia din urmă fiind niște „sacrificați” într-ale deplasărilor, frigului, lipsei de igienă, de odihnă etc.); există un veritabil exod către televiziune și, pe măsura apariției posturilor private, există chiar pericolul real ca producția Buftei să se prăbușească...!

Sînt două cauze extreme, a-cestea, asupra cărora Daneliuc nu a încetat și nu încetează să atragă atenția: **fără nici un rezultat.**

„Eu nu pot, nu am cum su-praveghea risipa și indolența celor din Buftea — atunci cum să o stăvilesc?!”

În plus, nici pînă acum nu au fost stabilite tarifele, de către Ministerul Finanțelor; odată cu schimbarea prețurilor, se va naște, firește, un alt decalaj. Studioul de creație nu are, nu poate avea nici un cuvînt de spus în angajarea unor persoane-cheie: scenarist, operator, decorator etc. „E simplu să spui: descurca-ți-vă — după ce ai aprobat înființarea unor studiouri autonome; autonomia noastră însă, dincolo de promisiuni, nu există decît pe hîrtie!”... În momentul în care Buftea nu va mai avea personal, în momentul în care rețeaua de distribuție a filmelor va cădea, întreg eșafodajul cinematografiei naționale va fi la pămînt! După aprecierile pertinente ale lui Mircea Daneliuc — firește, dacă guvernul nu va lua măsurile ce se impun — acest moment nu va întîrzia mai mult de... **opt luni!** „Cinematografia noastră prezintă simptomele decadentei unei întregi economii — minoră, poate, pentru guvern, comparativ, să zicem, cu marea industrie — dar cultura reprezintă FAȚA unui popor!”... Și, pentru a face o comparație în acest sens, regizorul mă invită să vizitez sala „de primire” a bagajelor celor ce sosesc pe aeroportul Otopeni...!?!

HORIA PĂTRAȘCU

Tenorii

Un secol de operă a făcut să strălucească mari voci tenorale, izvodite în această lume a noastră alături de legată de Italia și prin cînt. De la Ion Băjenaru la Dimitrie Onofrei, de la Mircea Lazăr la Valentin Teodorian, de la Mihai Stîrbei la Garbis Zorian, sau Cornel Stăvru, de la Emil Marinescu la Dinu Bădescu firele unei istorii a tenorilor români se țes glorioase, însoțite mereu de admirația și aplauzele publicului, marcînd etapele unei evoluții artistice ce ne-a făcut cunoscuți pretutindeni. Urmăream de cîrînd incîntătorul concert final al Campionatului mondial de fotbal, concert care a reunit la Roma, în celebrele Terme ale lui Caracalla, cele trei stele de primă mărime ale liricii mondiale aparținînd familiei tenorilor. Stăruia gîndul la o triadă românească alcătuită din Ion Piso, Ion Buzea și Ludovic Spiess care ar fi fost sortită unui mare succes asemănător, imposibil însă acum douăzeci de ani, în decorul „revoluției culturale”. S-au tulburat, de atunci, din ce în ce, apele limpezi ale unor asemenea cariere. Scenele noastre de operă au avut încă momente remarcabile — un Florin Diaconescu sau Florin Georgescu la București, un Darozzi sau Emil Gherman la Cluj — fără să-și fi putut recuceri prin ei gloria de altădată. Astăzi, în afara singurului Ionel Voineag, către cine

ne mai îndreptăm afecțiunea și visele de a vedea pe scenă opere în versiuni tenorale competitive? S-au pierdut asemenea voci românești sau, undeva, tradiția nu le mai poate aduce la lumină prin nici un efort al ilustrei noastre școli de cînt? Pentru fiecare dintre teatrele noastre lirice, este problema cea mai spinoasă, fără perspective imediate de rezolvare. Cum și unde să-i căutăm pe acești cîntători, iată o întrebare la care cine știe răspunde?

Să revenim la seara de lumină oferită de Carreras, Domingo și Pavarotti. Cît de firesc s-au prins în jocul cu teribilele fraze strălucitoare, punctate adesea cu acute rarissime. Cei trei mari împreună! Firește? Mai bine-zis imposibil în afara, tărîmului de legendă a Italiei. Traseele celor trei „monștri sacri” s-au intersectat doar în punctele unor ireductibile comparații. Fiecare este o voce unică, o personalitate distinctă și un maestru neîntrecut. Totuși, lecția profesionalismului și modestiei a fost, pentru o frîntură de timp, exemplară. Unică în felul ei, ca o concluzie de mileniu, ca și acel final de concert cu **O sole mio**, în care fiecare din ei avea propriul său sistem solar.

Fără voie, am avut un sentiment de bucurie învelit cu oarecare invidie, trebuind să recunosc că Pavarotti, Domingo, Carreras sînt o echipă învingătoare la Coppa del Mondo. Și nu fără a gîndi că absența tenorilor români este lipsită de temeinicie, într-o țară alături de dăruirea cu voci și talente. Ce și unde s-a greșit?

GRIGORE CONSTANTINESCU

Viața pe scenă

E ceva putred în România

„Hamlet”, spectacolul Teatrului Bulandra, a fost în turneu la Londra și Dublin. Din '79 trupa acestui teatru nu a mai ieșit din țară. „Turneul a fost în pericol să nu se mai țină” — a spus la conferința de presă Ion Caramitru — pentru că imaginea României în lume este extrem de proastă. Din decembrie pînă acum e o distanță cosmică. Eforturile Teatrului Național din Londra au fost pentru a se consemna numai actul teatral și nu imaginea României în acest moment. „E ceva putred în România”, o frază care revine obsedant în cronicile din presa engleză, parafrăzînd celebrul vers shakespearean. În analiza spectacolului ei nu s-au putut desprinde de politic, de ceea ce a fost în România, de ceea ce se întîmplă de cîteva luni încoace. S-a exploatat și faptul că prințul Hamlet a fost interpretat de Ion Caramitru, personaj al revoluției și vicepreședinte pînă la alegeri. Cronicile au fost de la un entuziasm debordant la scepticism. Oricum, interesul în jurul trupei a fost mare, iar consemnările în presă numeroase și prompte. Englezii au început

Marele Premiu la Saint Just

le Martel: o vacă!!

În fiecare toamnă când la Paris pe Champs Elysées castanii își scutură frunzele, în Limousin, în centrul Franței, Saint Just le Martel — o comună mică de numai 1.694 locuitori — devine, pentru zece zile, capitala umorului și a umoriștilor din toată Europa.

Un desen bun face mai mult decât un discurs lung și într-adevăr acest aforism care circula prin lumea caricaturistilor i-am simțit prezent încă din prima zi la Saint Just le Martel, unde recent a avut loc cea de-a noua ediție a Salonului internațional al desenului de presă și umor. Și fiindcă în Franța un adevărat Salon de umor fără prezența caricaturistilor e ca o masă franțuzească fără brânză, au fost prezentați la vernisaj peste 300 (trei sute!) de caricaturisti din Franța, Belgia, Anglia, Argentina, Canada, Japonia, Turcia, U.R.S.S., R.F.G. și România, de la celebrul Jaques Faizant, cu nelișita-i pipă în colțul gurii, la Clive Collins, un gentleman printre caricaturisti, de la causticul Serre la bonomul Tiro Yamana (76 de ani!), decanul de vîrstă al desenatorilor prezenți la Saint Just.

Între criza din Golf și incendiele din sudul Franței (peste 11.000 ha. distruse!), între discursul președintelui Mitterand în fața Adunării Generale a O.N.U. și protestul agricultorilor francezi sinistrați, televiziune FR 3, A 2, presa de la Paris, Le Quotidien de Paris, L'herisson și cea regională (care este regională doar cu numele!) au dat salonului de umor de la Saint Just dimensiunile unui eveniment național. Ziariștii așteptau încă din gara din Limoges sosirea caricaturistilor străini și francezi care erau pur și simplu „vinați” pentru un interviu în exclusivitate, pentru o conferință de presă, pentru un desen.

Salonul de la Saint Just constituie cea mai strălucitoare concentrare de desene de presă din lume (peste 2.000 de caricaturi și 500 de autori din 50 de țări), scria presa franceză în zilele expoziției și se pare că nu era departe de adevăr.

Fiindcă adevărul în ziarele franceze, fie că supără fie că nu, este spus direct, fără jumă-

tați de măsură, fără menajamente, fără false prejudecăți.

Am simțit lucrul acesta în special la conferința de la Centrul de presă din Limoges, unde cei patru invitați, Serre, Solo, Ionită și Alex, timp de peste trei ore au fost efectiv „mitraliați” cu întrebări de domnul Claude François, președintele Centrului de presă, de ziariștii de la „Le populaire du centre” și „La Montagne”, despre condiția artistului în Vest și Est, despre evenimentele din Golf și din România și bineînțeles despre desenul de presă.

Și la urma urmei ce este desenul de presă?

Este un desen de consum, perisabil. Un flash care povestește o istorie. Este foarte ușor și foarte dificil totodată. Un desen bun într-o săptămână și toate celelalte vor fi uitate, spune Claude Serre, unul din cei mai buni și mai bine plătiți caricaturisti francezi, albumele sale de umor, vinzându-se în sute de mii de exemplare! Iar Serre este prezent pe simnele salonului alături de alte nume celebre ale caricaturii franceze, nume care, de obicei, nu participă la expoziții fiecare avînd un angajament la un ziar sau mai multe. Și totuși au trimis desene la Saint Just! Chiar și numai acest amănunt spune destul despre prestigiul cîștigat în timp.

Iar dacă Salonul de umor de la Saint Just a ajuns în această toamnă la a 9-a ediție acesta este, mai întîi, meritul primarului, domnul Gerard Vandembroucke, care cu un entuziasm molipsitor a reușit să contamineze toată suflarea din Saint Just — și nu numai — fiecare locuitor de acolo făcînd ceva pentru Salon, de la aranjarea expoziției și găzduirea unor desatori străini (lucruri rar printre familiile franceze!), pînă la ruperea biletelor la intrare, bilete care nu sînt deloc ieftine (25 FF).

Și, odată biletul rupt, am pătruns printr-un șir de coloane într-un Templu al risului, unde umorul era la el acasă, unde zîmbetul era singura valută forte, iar cursul său la bursă în creștere! Și ca orice marfă se vinde. E adevărat, nu la kilogram, ci la bucată, sub formă de albume, vederi, tricouri, afișe, pliante, in-

signe, jocuri, cărți etc.

Lumea vrea să ridă, lumea rezistă fiindcă și pentru aceasta o adevărată industrie a risului oferă permanent produse proaspete pentru toate gusturile și pentru toate pungile. Iar Salonul de la Saint Just este și o astfel de ocazie. Și mai este o întrecere deschisă a tuturor caricaturistilor prezenți, un turnir de zece zile cînd toată lumea desenează, iar la Saint Just se desenează pe orice, de la clasicele foi de desen la celebrul porțelan de Limoges, de la șervețelele de masă la desenele vii realizate — în premieră mondială — pe trupurile de vis ale elevelor Școlii de estetică și machiaj din Limoges.

Iar pe un ring de box dotat cu două planșete caricaturisti își încruciau zilnic pixurile (sau flow-urile). Și fiiți siguri — nu se purtau cu mînuși, mai ales că televiziunea — A 2 — transmitea aceste „meciuri” în direct!

Și, fiindcă un Salon de umor fără premii n-ar avea... umor, s-a convenit să se premieze: Premiul pentru turism oferit cu ocazia Anului European al Turismului și cîștigat de Ion MANEA (România) și Marele Premiu (l'Humour Vache), ales prin votul secret al publicului, desenul cel mai caustic și cel mai mușcător (à propos de l'humour vache!) și care a fost desenul lui AÏT KACI RA-CHID (Algeria).

Iar Marele Premiu la Saint Just, altă găselniță a organizatorilor, este... o vacă! Da, ați citit bine, o vacă, superbă, fotografică, roscată, oferită de Grupul producătorilor de bovine (GLBV), din departamentul Haute-Vienne și prezentată la televiziune împreună cu noul ei proprietar, Kaci, caricaturist algerian stabilit din 1972 la Paris.

Oricum, noi românii, ne-am bucurat că nici unul n-a cîștigat Marele Premiu la Saint Just pentru că la întoarcerea acasă să nu avem probleme la vamă! Și trecînd prin Strasbourg ne gîndeam că spre deosebire de Sesiunea Parlamentului european unde Europa s-a făcut că nu ne cunoaște, la Salonul de umor de la Saint Just le Martel am simțit că, totuși, Europa e cu noi!

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

Cursa cu obstacole

Amnezie guvernamentală

Nu mai este un secret pentru muritorii de rînd: politicienii sînt recrutați pe baza unor diagnostice bine verificate. Dacă nu ai măcar o doză incipientă de amnezie nu poți spera într-o carieră îndelungată pe tărîmul accidentat al vieții politice. Conducătorii comunităților, capetele încoronate, liderii unor partide ce nădăjduiau să ajungă la cîrma țării au dovedit că amnezia incipientă a fost o pirghie foarte utilă pentru escaladarea virfurilor vizate. Desigur, de la promisiunile de început pînă la abandonarea lor parțială sau totală, putem constata că și amnezia este parțială sau totală. Istoria cunoaște și cazuri în care un politician, fie prim-ministru, fie președinte de stat, mai puțin amnezic, face eforturi serioase pentru a transpune cu consecvență scopurile propuse. Aceste personalități devin foarte populare pentru unii și foarte incomode pentru alții. Deseori sînt înălțurate cu mijloace deloc democratice: lovitură de stat, asasinat, mașinații compromițătoare. Exemplele abundă pe toate meleagurile. Le avem și noi în analele vieții politice.

Dorința firească de a avea politicieni cît mai mulți care nu suferă de această boală se dovedește, în istoria ultimelor decenii, a nu fi avut cîștig de cauză. Planurile mărețe, promisiunile solemne făcute în fața alegătorilor, la congrese naționale, la întruniri internaționale, au fost pe rînd abandonate sau eludate. Amnezia a funcționat perfect, cu implicări nefaste și nedorite pentru aceia care făceau apel la memorie. Aș fi foarte satisfăcut să constat că perioada postrevoluționară nu e marcată prin această pierdere totală sau parțială a memoriei în rîndul liderilor noștri. Lanțul slăbiciunilor e ușor de depistat în diferite domenii, fie economice, fie politice. Au apărut fenomene ce periclitează dezvoltarea armonioasă a vieții democratice, înlesnind destabilizarea și, în mod inevitabil, deteriorarea imaginii României pe plan internațional, imagine ce se conturase foarte favorabil în decembrie. Tendințele naționaliste ce s-au întetit treptat, găsindu-și tribune în unele organe de presă, nu au avut menirea să contribuie la stabilizarea internă și nu au contribuit deloc la asigurarea ajutorului și înțelegerii convenite în diferitele cercuri internaționale. Uniunea Scriitorilor, în ultima săptămînă a lunii iulie, prin membrii comitetului său director, la întîlnirea cu domnul prim-ministru Petre Roman, expunînd situația dezastruoasă în care se aflau atunci editurile de stat, a vorbit și despre prezența fenomenelor naționaliste, elemente totalitare în intensificare. S-au dat, spre exemplificare, cîteva citate din presă: din cotidianul „Azi” și săptămînalul „România Mare”. Membrii comitetului director și-au expus părerea conform căreia naționalismul poate periclita eforturile salutare ale guvernului. Domnul prim-ministru a luat cunoștință de aceste semnale.

Vinerea trecută, domnul Petre Roman a apărut în fața milioane de telespectatori, într-un interviu realizat de colaboratorul televiziunii M. Hamza, răspunzînd detaliat la întrebările acestuia, scoțînd în evidență succesele obținute de guvern în învingerea unor colaborări economice cu țările din comunitatea europeană. Reporterul a ridicat și problema prezenței naționalismului în viața politică a României. Domnul prim-ministru a confirmat că în recenta sa călătorie aflate și domnia sa aceste învinuiri, puse în discuție de presa occidentală... Am fost șocat. Primul meu gînd s-a îndreptat către apariția amneziei, desigur parțiale, legate de atitudinea domnului prim-ministru. Deci, comitetul director, foarte politicos, dar ferm, îi vorbește șefului guvernului despre prezența și pericolul unor tendințe naționaliste ce pot fi urmărite în presa noastră, domnul prim-ministru la notă de acest lucru și... uită, aflînd doar după două luni și jumătate, din presa străină, despre acest flagel păgubitor. Nu-l învinuiesc pe domnul prim-ministru de amnezie. Constat doar că a uitat de semnalul de alarmă tras de scriitori. Uitarea, ea și uitarea de sine, în condițiile noastre, nu poate face casă bună cu o politică aplicată în democratizarea vieții publice.

BALOGH JÓZSEF ■

Correspondența literară

Julian Milesu (Onești) : de vreme ce m-am angajat la această corespondență, citesc chiar toate scrisorile. Nu v-ați dat seama din răspunsurile date pînă acum? Poezia dvs. e una de circuit închis, poate fi gustată în cercurile apropiaților iubitori de cultură. Ca să feșiți în larg, trebuie s-o personalizați, scoțînd-o din zona redusă a reflexelor de lectură (firești) și dăruindu-i, prin asimilarea intensă a poeziei ultimei generații, ceva înconfundabil, numai al dvs. Dacă sînteți foarte tînăr, mai putem spera. Dacă nu, nu! În ce relații sînteți cu „Zburătorul” poetului Izbășescu?

Ion Asion (Călărași) : muzicalitatea care vă structurează ideile în metru marcat romantic e reală, trebuie s-o recunoaște. Dincolo de aceasta, însă, e o prăpastie între textele dvs. și ceea ce se întîmplă, azi, în poezie cam de o sută de ani. Pentru dvs. poezia s-a oprit cu un secol în urmă. În realitate, limbajul poetic a evoluat, sensibilitatea s-a rafinat, mijloacele de expresie au fost aduse la nivelul de tehnicitate al sec. XX. Nu știu ce să vă mai spun, credeți-mă! Ar trebui să intrați, întîi, într-o librărie și să cereți volumul de poeme al lui Dan Stanciu (de exemplu), apărut nu demult la „Cartea Româ-

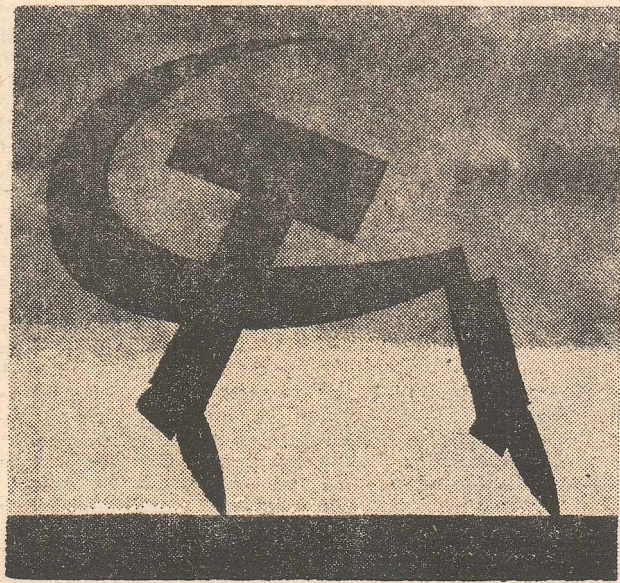
nească”. Poate vă treziți. Ca om, vorbind.

Cristina Hrițcu (Botoșani) : imagini excepționale: „ploaie bolnavă de iarbă”, „sfîndindu-mi gura cu dragoste” etc. Mai trimiteți. Nu e „sentimentalism prostesc” în ceea ce scrieți, ci poezie pură. Aștept. Luați-vă în serios. Citiți multă poezie proaspătă. Sînt cu ochii măriți pe dvs!

Ana Ardeleanu (Negru Vodă) : Da, îmi amintesc. Grupajul de poeme trimis e bun. Stăpîniți cuvîntul, imaginea, fluxul retoric. Totuși, nu vă individualizați cu putere între poetele moaste tinere, afirmate deja. Experiența dvs. de singurătate nu vă saltă, poetic vorbind, lîngă cărțile Elenei Ștefci. Dar aveți o șansă. Una mare! Trîind unde trăiți, puteți da o carte unică în literatura noastră. Pornînd, de exemplu, de la poemul „Revin la micul dejun”, de la localismul atmosferei lui, puteți face monografia poetică a unui topos anume, exploatîndu-l la sînge biografia (în sensul în care, tematic vorbind, Liviu Ioan Stoiciu a dat epopeea Cantonului 248). Puteți feși la suprafața valorii cu o halcă vie și proaspătă de realitate nouă, neadusă încă de nimeni în poezie, scriînd despre exact ceea ce trăiți dvs. și cunoașteți mai bine. Poemele trimise sînt publicabile, o știți mai bine decît oricine. Dar de la experiența dvs. bine decît oricine. Dar de la experiența dvs. și cunoașteți mai unică poezia românească așteaptă ceva mai mult! Batem palma?

ION ZUBAȘCU ■

Cine iese din istorie pe furis?

Bai, bai!

INEDIT

Grigore Gafencu în vizită la Iuliu Maniu (II)

Prin urmare, în ziua aterizării la București a avionului ce avea la bord pe Carol Curăman, președintele Partidului Național Tărănesc și a Consiliului de Miniștri era deținută de Iuliu Maniu — avizat de sosirea fostului prinț moștenitor Carol și pe care-l dorea intrat deocamdată în Regentă (pe locul lui C. Sărățeanu). Numai că abia sositul se simte încurajat de mulți și în emoția populară produsă, cutează să revendice direct... coroana regală. Faptul că atare îl surprinde pe Iuliu Maniu, care se retrage, lăsând locul lui G. G. Mironescu — un lider din linia a doua a național-tărăniștilor — în fruntea guvernului ce avea să officieze Restaurația. Peste nici o săptămână, la 13 iunie 1930, Iuliu Maniu a revenit în fruntea Consiliului de Miniștri, însă la 10 octombrie același an s-a retras din nou — de astă dată motivând formal: „oboseală personală”, dar reclamând în fond neîncrederea regală. Pentru scurt timp urmează încă un cabinet condus de G. G. Mironescu, după care Regele Ca-

rol al II-lea — dezvăluindu-și de pe acum planurile de instituire a unui regim personal — a încredințat formarea guvernului tandemului Iorga — Argetoianu, lideri ai unei formațiuni ministeriale hibridă, neviabilă, guvernare pusă sub lupa criticilor — uneori discutabile — ale lui Maniu și Gafencu.

Pe aceste realități de politică internă românească sînt brodate și discuțiile de trei zile (10—13 septembrie 1931), purtate de Grigore Gafencu cu Iuliu Maniu — aflat în stațiunea Sovata spre a se întrema în vederea viitoarelor bătălii politice și constituționale.

Mai reținem din însemnările politice ale lui Grigore Gafencu, poziția PNȚ și a lui Iuliu Maniu în special, față de politica externă a țării (cap de afiș: Nicolae Titulescu).

STELIAN NEAGOE

Prefacerile europene interesează în cel mai înalt grad pe fostul prim-ministru. Convinș că eforturile izolate nu vor reuși decât să prelungească lincezeala care a cuprins Europa, Maniu nu vedea altă salvare pentru statele europene decât o cît mai strînsă colaborare. Formațiuni mai mari de state învecinate, care par celor mai mulți drept himere și fantezii, îi par lui nu numai cu puțință, dar potrivite să fie primul țel al politicii noastre externe. Astfel, Confederația dunăreană îl preocupă necontenit, ca o problemă de cea mai grabnică actualitate. Această „confederație” ar începe prin a deslega în comun toate problemele de producție și de schimb (Zollverein!) din Europa Centrală și de est, lăsînd pentru mai tîrziu „unificarea” politică. Nu ar avea granițe de mai înainte precizate. Orice stat poate intra în comunitatea economică dunăreană. Aceasta pentru a nu jigni ambițiile italiene și a nu provoca temeri și bănuiele la Roma. „Trebuie să prezentăm acest organism d-lui Mussolini, ca unul în care Italia poate juca un rol hotărîtor...” „Confederația, așa cum o vede Maniu, depășește cadrul acelei comunități de state, pe care Coteanu și cu mine o preconizăm în „Revista vremii” în deplină înțelegere cu ungurul Oscar Iaszi. Noi ne gîndeam la popoarele din fosta împărăție austro-ungară, și la conaționalii lor și vechile regate independente: Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Iugoslavia și România. O confederație economică de state naționale libere... Maniu cuprinde în planul său și Polonia, căreia i-ar recunoaște un rol de conducere, și întreg Balcanul. E un plan care îmi pare neprecis tocmai fiindcă e atît de vast. D. Maniu l-a discutat însă cu maresalul Pilsudski și a vorbit de el la Paris cu Briand și Poincaré. Pretutindeni a găsit interes și aprobare.

În te privește politica noastră externă e de aceeași părere ca și mine că trebuie să arătăm mai multă inițiativă în politica față de Rusia. Criticile pe care i le-am expus privitoare la șovăilele lui Mironescu i-au părut pe deplin îndreptățite. E de acord că noul nostru program politic trebuie să cuprindă, în partea lui externă, un postulat lămurit privitor la Rusia.

Dorința lui Maniu e că întreg programul reinnoit să ție seama și de nevoile țării și de situația europeană și de vremile frămîntate și atît de schimbătoare în care trăim. Trebuie să adaptăm „soluțiile” unui ritm accelerat și unor împrejurări cu totul noi, neașteptate, nebanuite pînă azi. Soluțiile strîmt „naționale” nu mai au nici un rost și nici o trecere, decât doar ca măsuri de apărare, de „conservare proprie” în cazul cînd soluțiile internaționale nu ajung la înfăptuire. Trebuie să știm să privim cît mai departe și să tindem cu îndrăzneală spre acele „himere” care sînt, care trebuie să fie, pe cale de înfăptuire.

Pe cînd eram la Sovata, ne-a sosit vestea alegerii lui Titulescu, a doua oară, la președinția Adunării generale a Societății Națiunilor. Lecția pe care Societatea Națiunilor o dă, vrînd sau nevrînd, regimului nostru nou, cînstînd în mod cu totul deosebit pe românul pe care presa noastră oficială l-a batjocorit fără nici o rușine ne-a bucurat pe toți foarte mult. E o reabilitare a valorilor. O palmă pentru „personalitățile”

din preajma Curții — pentru toate zgomotoasele mediocrități care au pus stăpînire pe viața noastră publică. Nu doar că epoca „democratică” nu a cunoscut și ea turme întregi de proști fuduli și importanți. Vechiul Regat și mai ales noile provincii, Ardealul și Basarabia au umplut parlamentul, presa și „opinia publică”, cu sute și mii de nepregătiți și de neisprăviți, lipsiți nu numai de inteligență și de cultură, dar și de cea mai elementară educație politică, de măsură, de tact, de bună cuviință. Dar tînăra noastră democrație, așa cum era, grăbită să parvie, lacomă de succes, lipsită de experiență a respectat totuși valorile consfințite și a produs unele valori noi care au dovedit și vor dovedi puțința de a munci, de a cutega, de a înfăptui. În treburile interne Maniu, Mihalache s-au impus și prin temperamentul lor politic și prin valoarea lor morală. În treburile externe Titulescu a fost respectat. Chiar adversarul Iorga a primit totdeauna, în parla-

Însemnări politice

ment, dovezi de stimă, de simpatie și de admirație.

Regimul nou — Curtea și Anticamerale — a înlăturat democrația, a întărit însă mediocritatea pretențioasă în toate domeniile. Iorga a fost înălțat ca paravan și numaidecît devalorizat. Nu e un guvernamental de azi care să nu-l batjocorească mai rău decât l-ar putea batjocori un adversar politic. „Tehnicienii” nu au nici o legătură între ei, nici o coeziune, nici un plan comun. Chiar puținele talente rătăcite printre ei nu pot constitui, adunate împreună, decât un organism neputincios, lipsit de autoritate și de puțința de a munci. „Dictatorul” Argetoianu nu s-a impus prin însușirile ci prin lipsurile sale. Nu inteligența sa l-a înălțat ci desăvîrșita inexistență a simțului său moral. Așa cum e, rămîne singurul care nu e mediocru, nici în bine, nici în rău, din noul regim. În afară de el dăinuiesc și domnesc favoriții: Puiu Dumitrescu, mijlocitor politic și sentimental, Blank — prostul economic și financiar, Cezianu — prostul diplomatic, Gatoski — prostul sadea. Mai deștept și mai primejdios, Manoilescu supune toate treburile publice intereselor carierei sale, Nae Ionescu planuiește transformări și răsturnări anarhice. Iar Filipescu urlă în pustiu.

Realegerea lui Titulescu la Geneva a reasezat, pentru o clipă, lucrurile și oamenii la locul lor. Zevzecii ritmului nou au primit un avertisment european. Vorbînd de atacurile lui Filipescu împotriva lui Titulescu, Maniu îmi zice, zîmbînd: „E dureros să vezi un duel între bărbați de o talie atît de nepotrivită. Bietul Filipescu s-a obosit toată vara să dea lovituri de spadă în apă. Titulescu răspunde azi: e candidatul marilor puteri, președintele reales — neobișnuită cinste! — al Societății Națiunilor”. E un succes pentru Europa și pentru ritmul nou.

E cu puțință, dealtfel, că realegerea lui Titulescu să însemne mai mult decât un simplu „succes la Geneva”, mai mult

decît o deosebită cinstire din partea S.N. a „celui mai iscusit și mai bun președinte al ei”. Se prea poate că prin realegerea lui Titulescu, pusă la cale de cancelariile din Londra și din Paris, marele puteri să fi urmărit cu tot dinadinsul să lovească în noul nostru regim care se bucură în străinătate (mai ales după scandalul furturilor de acte diplomatice) de cea mai desăvîrșită și mai activă antipatie.

În ce privește încrederea statelor apuse în Titulescu și sprijinul pe care guvernele din Occident sînt hotărîte să-l dea ministrului nostru din Londra, Maniu îmi istorisește cum toți oamenii de stat pe care i-a vizitat la Paris l-au rugat să dea tot sprijinul său combinației ministeriale Titulescu. Așa au stăruit Poincaré, Briand și Tardieu. „Eram într-o situație extrem de grea — zice Maniu — mi se cerea mie, șeful partidului de la putere, să promit sprijinul majorității parlamentare unui guvern ipotetic, care nu numai că nu era încă

privit uimit. Lugoșianu care asista la scenă încremenise. Cînd am părăsit odaia, am dat în anticameră de priviri îmbărbătate... Seara Titulescu a spus lui Lugoșianu: — Ai auzit ce strașnică voce are șeful tău? Dar și eu am tăcut. N-am mai spus nimica!

Am avut impresia, încheie Maniu, că această discuție la același diapazon ridicat, ne-a apropiat mult sufletește.”

Soarta guvernului Iorga și antagonismul din ce în ce mai viu dintre Iorga și Argetoianu îl interesează mult. Își dă seama, mai bine decît oricine, că în joc e nu numai competența guvernamentală a celor doi frunțași ai ministerului, ci însăși soarta regimului. Fălimentalul acestei experiențe trebuie să ne readucă, în mod fatal, la cîrmuirile de partid, mai mult sau mai puțin democratice.

De aceea Maniu e împotriva oricărui „oportunism împăciuitoare”. Nici o apropiere de alte partide. Ideea frontului ardelenesc este o prostie — sau o șiretenie cusută cu ață albă — a lui Goga. Năzuințele ardelenesti de viață liberă, de regim parlamentar democratic, de descentralizare administrativă, sînt cuprinse, în întregime, în programul partidului național-tărănesc. Ele se confundă cu năzuințele neamului întreg. Partidul nu e regional, — el e național în cel mai înalt sens al cuvîntului. De aceea și satisface deplin cerințele tuturor regiunilor.

Nici o apropiere de asemeni cu liberalii, care au împins oportunismul politic pînă la cea mai rușinoasă slugărnicie. Ideea unor guverne de concentrare trebuie să dispară. Ea nu poate decît păgubi țării și partidului nostru. Colaborînd cu liberalii nu vom putea nici stabili un program de refacere lămurit, nici săvîrși o operă de guvernămint rînduită și disciplinată, nici păstra o atitudine constituțională demnă și conformă cu credința și cu programul nostru. Puterea pentru putere nu trebuie să ne ispitească. Răspunderile sînt prea mari. Puțința de succese prea mică.

Ne trebuie, în vremile de azi, tînuță, caracter și program. Să stringem rîndurile partidului. Să-l întărim. Să punem programul la punct — cît mai repede. Și să rezistăm. Numai astfel izbînda noastră va fi grabnică și definitivă. Adică ne va ajuta să ne impunem la putere și să avem toată libertatea și toată pregătirea ca să facem ceva.

Lichidarea „aventurii” Iorga-Argetoianu îi pare iminentă. Din Cluj i se comunică frămîntările de la Sinaia — probabila demisie a lui Iorga. „I-am spus lui Iorga că i se va înîmpla așa. Nu a vrut să mă creadă. Spunea că el nu va fi niciodată înșelat...”

A păstrat un resentiment împotriva lui Mironescu. Trădările succesive ale conului Georges l-au jignit și l-au supărat. Nu va ierta.

Prima „trădare”: aranjarea guvernului de succesiune. Maniu vroia un guvern Mihalache. Mironescu s-a oferit și a uneltit ca să formeze el ministerul.

A doua trădare: demisia guvernului de succesiune, fără nici o rezistență, fără nici un apel la Maniu. „Mironescu s-a grăbit să demisioneze — îmi spune Maniu — fiindcă era sigur că va reveni, fie ca ministru de externe al lui Titulescu, fie ca președinte de Consiliu dacă Titulescu nu va reuși să formeze guvernul.

Firește ar fi fost ca odată cu începerea procesului lui Toader Stetca, la Brașov, în jurul cazului Săpînța să se fi lăsat o tăcere în care organele judecătorești să poată lucra liniștite iar sentința, oricît de tirziu ar veni, să lămurească definitiv situația. Numai că lucrurile nu stau deloc așa. După ce și-au epuizat toate mijloacele de forță, după ce au asaltat comuna Săpînța, în repetate rânduri, cu toate forțele polițienești disponibile, cu armata și jandarmi, cercurile județene interesate își continuă asediul prin mijloacele de informare în masă (presă și televiziune), nevenindu-le încă să creadă că prizonierul lor de două luni le-a fost pus în libertate de justiția județului Brașov, care funcționează altfel decît cea a județului Maramureș.

Ce se întîmplă, de fapt: aici avem de-a face cu o confruntare din ce în ce mai vizibilă între puterea locală a unei comune (pe care va miza în continuare democrația statului de drept al viitorului nostru comun) și puterea județeană (prefectura, justiția, poliția), care-și pierde pe zi ce trece prerogativele ei dictatoriale, alcătuită în prezent din rămășițele fostei nomenclaturi comuniste, cu reflexe totalitare bine consolidate, neînvățată încă să-și exercite autoritatea ca o funcție pusă în slujba omului, ci să considere oamenii, în continuare, ca o masă executivă, absolut subordonată puterii centrale.

În Cartea europeană referitoare la „Exercițiul autonom al puterii locale” apărută la Strasbourg, sub înaltul patronaj al Consiliului Europei, colectivitățile locale sînt considerate ca principale fundamente ale oricărui regim democratic, permițînd — prin responsabilitățile cu care sînt împuternicite — o administrație eficientă și apropiată de cetățean, în condițiile în care largă autonomie în ceea ce privește competențele, modalitățile de-a le exercita și mijloacele corespunzătoare pentru îndeplinirea lor apară și întăresc puterea locală ca o premisă esențială a edificării unei Europe fondate pe

principiile democrației și des-centralizării puterii.

Parcurgînd cele 10 articole ale Cartei europene (cu sub-punctele lor) referitoare la exercițiul autonom al puterii locale și suprapunînd prevederile lor peste ceea ce s-a întîmplat la Săpînța din decembrie 1989 pînă la arestarea primarului Toader Stetca, în 13 iulie 1990, vom constata cu stupefacție că puterea județeană și centrală a încălcat flagrant majoritatea prevederilor referitoare la autonomia locală pe care o respectă toate statele care au intrat în Consiliul Europei. Nu vom lua punct cu punct articolele Car-

datoria țăranilor din Săpînța să cunoască cerințele democratice ale Consiliului Europei înaintea justiției, prefecturii și poliției județene, săpînțenii și-au apărut liderul pentru că acesta le-a dat sentimentul demnității, dreptății și libertății umane după 45 de ani de minciuni și umilințe dictatoriale. Ceea ce a făcut noul primar pentru comuna Săpînța în 6 luni, cît a fost lăsat în libertate n-au făcut foștii nomenclaturiști în 45 de ani de minciună comunistă — fapt ce explică încrîncenarea foștilor activiști ai dictaturii de a-l suprima. Noul primar a luat revoluția în serios și a

recolta țăranilor la CAP-ul vecin (singurul din zonă nedesființat), cît și după arestarea primarului în condiții inadmisibile pentru o țară civilizată (cu participarea armatei de grăniceri), răspunde nevoilor oamenilor de a acționa în conformitate cu condițiile locale pe care le cunosc mai bine decît oricine venit dinafară.

Punctul 6: „Colectivitățile locale trebuie să fie consultate, pe cît posibil, în timp util și de o manieră apropiată în cursul procesului de planificare și de luare a deciziei pentru toate chestiunile care le privesc direct”. Este

a acționat exact ca pe vremea dictaturii, se vede în situația de a plăti pagubele de milioane (pe care le pretindea înainte de punerea în libertate a primarului), cauzate de blocarea drumului național timp de două luni. Este și motivul pentru care vor face, în continuare, tot posibilul să-l învinovățească pe Toader Stetca!

Dacă la sfîrșitul procesului de la Brașov, primarul ales al Săpînței va fi găsit nevinovat, actuala conducere a prefecturii, justiției și poliției județene vor trebui să dea seama, nemaipunînd la socoteală faptul că s-au compromis în fața întregii țări și a lumii, făcînd dintr-un caz de importanță strict locală un subiect cel puțin european. Dar tocmai realitatea aceasta ne face să descoperim în spatele aparențelor resorturile mai adînci ale sindromului Săpînța. Aici se dă bătălia istorică pentru un nou capitol al viitorului nostru, pentru descentralizarea puterii, pentru adevăratul exercițiu autonom al puterii locale!

Marea vină a actualei puteri județene Maramureș, în cazul Săpînța, este faptul că n-a simțit nici o clipă din ce parte vine viitorul, înscriindu-se prin acțiunile ei într-o paradigmă epuizată din punct de vedere istoric, în loc să fie — ca organe reprezentative la nivel județean — factorul principal de la care satele județului să preia modelul gîndirii și organizării democrației de mîine în aceste nordice locuri de țară românească. Întrucît Săpînța e primul sat din România unde lupta pentru descentralizarea puterii a luat forme dramatice, dobîndind largi rezonanțe naționale și europene, într-un context istoric de mari deschideri, și pentru că, mai devreme sau mai tîrziu, fiecare comunitate românească va trebui să treacă prin această confruntare (poate nu în forme atît de grave) pentru a-și lua destinele în propriile mîini, putem afirma că înțelegerea noastră în Europa se va face trezînd, în mod obligatoriu, prin Săpînța.

ION ZURASCU

Drumul Europei SĂPÎNȚA

TRECE PRIN

tei intrucît comentarea lor ar necesita un spațiu care depășește intenția noastră, ci ne vom referi doar la cîteva exemplificări concludente ale încălcării unor principii fără respectarea cărora nu vom intra niciodată în Europa.

Înainte de toate, trebuie să facem precizarea că primarul Toader Stetca și organele puterii locale ale comunei Săpînța au fost alese prin vot liber, egal, direct, universal de colectivitatea locală, calitatea executivă a responsabilității lor fiind recunoscută sub semnatul de puterea județeană și centrală (există un proces verbal încheiat în acest sens).

Punctul 3 al articolului IV, referitor la Raza de acțiune a autonomiei locale menționează un lucru extrem de important care justifică solidaritatea exemplară a satului Săpînța în jurul primarului ales: „Exercițiul responsabilității publice trebuie să revină — de o manieră generală — de preferință acelor autorități care sînt cele mai apropiate de cetățeni”. Ca și cum era de

făcut din Săpînța prima localitate românească intrată într-o istorie ou adevărat nouă!

Punctul 4: „Competențele încredințate colectivităților locale trebuie să fie în mod natural depline și întregi. Ele nu pot fi puse în cauză sau limitate de către o autoritate centrală sau regională numai în cadrul legii”. La Săpînța primăria a fost spartă de foștii nomenclaturiști, gărziile patriotice dezbrăcate, lacătele smulse, dosare și acte sustrase. Dar autoritățile județene, în loc să-i aresteze pe infractori, îi privează de libertate (două luni) pe Toader Stetca, după ce îl recunoscuseră ca primar ales de întreaga colectivitate.

Punctul 5: „În caz de împuternicire de către o autoritate centrală sau regională, colectivitățile locale trebuie să dispună, pe cît posibil, de libertatea de a adapta acțiunea lor la condițiile locale”. Tot ceea ce au făcut săpînțenii alungîndu-l din comună pe locotenentul Radu venit cu însărcinări județene să ducă

punctul pe care autoritățile județene l-au încălcat în mod cel mai grosolan cu puțință încercînd să ia hotărîri peste voința generală a colectivității, asediînd satul în repetate rânduri (uneori noaptea sau în zorii zilei), cu forțe militare și polițienești puternic înarmate, acțiunile acestea prezentînd aspectul unui veritabil război civil.

Hotărîrea judecătorească a tribunalului din Brașov privind eliberarea primarului Toader Stetca a dat cîștig de cauză, în toate aceste puncte, puterii locale și nu celei județene sau centrale.

Încalcări la fel de grosolane vizează **Articolul 6** și **Articolul 7** al Cartei europene, referitoare la „statutul aleșilor locali (care) trebuie să asigure liberul exercițiu al mandatului lor”. Greșînd flagrant prin arestarea lui Toader Stetca și prelungirea arestului lui (încalcîndu-se abuziv prezumția de nevinovăție), în timp ce alte fapte extrem de grave din județ au rămas în suspensie, actuala putere județeană care

Carta europeană:

„EXERCITIUL AUTONOM AL PUTERII LOCALE”

Articolul 9 Resursele financiare ale colectivităților locale

1. Colectivitățile locale au dreptul în cadrul politicii economice naționale la resurse proprii suficiente de care ele pot dispune în mod liber în exercițiul competențelor lor.

2. Resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele prevăzute de Constituție sau lege.

3. O parte cel puțin din resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să provină din redevențele și din impozitele locale de care ele au puterea de a fixa rata în limitele legii.

4. Sistemele financiare pe care se sprijină resursele de care dispun colectivitățile locale trebuie să fie de natură suficient de diversificată și evoluivă pentru a le permite de a urmări pe cît posibil în practică evoluția reală a cheltuielilor bugetare de competența lor.

5. Sprijinul colectivităților locale mai slabe din punct de vedere financiar necesită punerea în funcțiune de proceduri de repartizare financiară justă sau de măsuri echivalente destinate a corecta efectele repartizării inegale a resurselor potențiale de finanțare cît și a sarcinilor ce le revin. Asemenea proceduri sau măsuri nu trebuie să reducă libertatea de opta a colectivităților locale în

domeniul lor propriu de responsabilitate.

6. Colectivitățile locale trebuie să fie consultate de o manieră apropiată asupra modalităților de atribuire a resurselor redistribuite ce le revin.

7. Pe cît posibil, subvențiile acordate colectivităților locale nu trebuie să fie destinate finanțării unor proiecte specifice. Atribuirea de subvenții nu trebuie să poarte prejudiciul libertății fundamentale a politicii colectivităților locale în propriul lor domeniu de competență.

8. În scopul finanțării cheltuielilor lor de investiții, colectivitățile locale trebuie să aibă acces, în conformitate cu legea, la piața națională de capitaluri.

Articolul 10 Dreptul de asociație al colectivităților locale

1. Colectivitățile locale au dreptul, în exercițiul competențelor lor de a coopera în cadrul legii, de a se asocia cu alte colectivități locale pentru realizarea de sarcini de interes comun.

2. Dreptul colectivităților locale de a adera la o asociație pentru protecția și promovarea intereselor lor comune și acela de a adera la o asociație internațională de colectivități locale trebuie să fie recunoscut în fiecare stat.

3. Colectivitățile locale pot în cadrul

condițiilor prevăzute eventual de lege, să coopereze cu colectivitățile acelor state.

Articolul 11 Protecția legală a autonomiei locale

Colectivitățile locale trebuie să dispună de un drept jurisdicțional de recurs pentru a asigura liberul exercițiu al competențelor lor și respectul principiilor de autonomie locală care sînt consfințite în Constituție sau în legislația internă.

PARTEA II Articolul 12 Angajamente

1. Fiecare Parte se angajează a se considera ca fiind legată de cel puțin 20 de paragrafe din Partea I a Cartei din care cel puțin 10 trebuie să fie alese dintre paragrafele următoare:

- articolul 2,
- articolul 3, paragrafele 1 și 2,
- articolul 4, „1, 2 și 4,
- articolul 5,
- articolul 7, paragraful 1,
- articolul 8, „2
- articolul 9, „1, 2, 3
- articolul 10, „1
- articolul 11

2. Fiecare stat contractant în momentul depunerii instrumentelor de ratificare, de acceptare sau de aprobare, no-

tifică Secretarului General al Consiliului Europei paragrafele alese în conformitate cu dispoziția paragrafului 1 al prezentului articol.

3. Fiecare Parte poate la orice moment ulterior să notifice Secretarului General că ea se consideră ca fiind legată de oricare alt paragraf al prezentei Carte pe care n-a l-a acceptat încă, conform dispozițiilor din paragraful 1 al prezentului articol. Aceste angajamente ulterioare vor fi considerate parte integrantă a ratificării, a acceptării sau a aprobării de către Partea făcînd notificarea și vor avea aceleași efecte din prima zi a lunii care urmează după expirarea unei perioade de 3 luni de la data recepției notificării de către Secretarul General.

Articolul 13 Colectivitățile la care se aplică Carta

Principiile de autonomie locală conținute în prezenta Cartă se aplică tuturor categoriilor de colectivități locale existînd pe teritoriul Părții. Totuși, fiecare Parte poate în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare să indice categoriile de colectivități locale sau regionale la care ea înțelege să limiteze cîmpul de aplicare sau pe care ea înțelege să o excludă din cîmpul de aplicare a prezentei Carte. Ea poate de asemenea să includă alte categorii de colectivități locale sau regionale în cîmpul de aplicare a Cartei pe calea notificării ulterioare a Secretarului General al Consiliului Europei.

Articolul 14 Comunicarea informațiilor

Fiecare Parte transmite Secretarului General al Consiliului Europei toate informațiile apropiate relative la dispozițiile legislative și alte măsuri pe care ea le-a luat cu scopul de a se conforma termenilor prezentei Carte.

(va urma)

7 NOIEMBRIE

Putini știu că timp de zece ani preluării puterii de către bolșevici la 25 octombrie stil vechi (7 noiembrie stil nou) 1917 i s-a spus lovitură de stat („povorot”), apoi insurecție („vosstanie”) și abia pe urmă s-au inventat titlatura de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și toate minciunile, tomuri nesfârșite, biblioteci întregi, legate de ea. Dar acum nu ne vom ocupa de falsurile și mistificările cu privire la lovitură de stat bolșevică botezată abia zece ani mai târziu revoluție, falsuri care vor da mult de furcă oamenilor de știință în misiunea lor poate și sisifică, însă în mod sigur herculeană — pentru că trebuie curățate grajdurile lui Augias ale istoriei Rusiei de tot gunoiul care s-a îngrămădit acolo timp de 73 de ani — de a restabili adevărul. Vom examina doar ce a adus omenirii fatidicul 7 noiembrie de acum mai bine de 7 decenii.

Problema nu este dacă la început cei ce-au dat lovitură de stat, au introdus și au promovat bolșevismul au crezut de-adevăratelea în comunism. Mai curînd, n-au crezut, ci au agitat lozincile marxiste ca pe un mijloc demagogic de a atrage mulțimea și a prelua puterea. Există o multitudine de mărturii cu privire la cinismul lui Lenin, la disprețul lui față de oameni, care nu se deosebea cu nimic de disprețul cu care priveau „masele” Stalin sau Ceaușescu; problema nu este nici dacă alții, din Rusia sau din alte părți, inclusiv noi, românii, o vreme îmbrobodii și îndobitociți de frazeologia bolșevică, au crezut sau nu, fie și pentru un timp, în zările luminoase ale „celei mai umane și mai drepte orînduiri” (unul din noi au crezut); problema este ce-a ieșit din punerea în practică a ideii comuniste, ce roade a dat ideea în planul acțiunilor concrete, ce rezultate s-au obținut.

Rezultatele le știe o lume. N-a existat nicidecum în istorie o batjocorire mai mare a omului, o anihilare a personalității lui, o reducere a lui la zero ca în orînduirea comunisto-bolșevică. În fiecare din țările bolșevizate, clici și mafii barbare și feroce, care s-au instalat la cîrmă și s-au menținut acolo prin fals, silnicie, minciună, teroare și crimă, au sfidat decenii de civilizație și au adus popoarele respective la sapă de lemn și la disperare. Caracterul rapace și disprețuitor de reguli și de legi al bolșevismului a dus la aruncarea omenirii în cel de-al doilea război mondial. Starea actuală a granițelor în Europa, cu sfîrtecarea unor țări în folosul patriei lui Lenin este încă una din crimele sistemului bolșevic. Și la fel practica mirșavă a lui „divide et impera”, ațîțirea unor minoritari (cazul găgăuzilor și al nistrenilor, printre altele) în scopul dezmembrării unor țări. Nouă, românilor, ne singerează încă foarte tare brazda trasă pe trupul nostru de stăpînirea cretinului asasin, emanație clară și precisă a luminosului octombrie.

În totului tot, ce-a însemnat pentru Terra 7 noiembrie? Momentul apariției unui neoplasm. Bolșevismul n-a fost altceva decît un cancer al omenirii, o evoluție aberantă a societății pe o anumită parte a globului și pentru un anumit timp. Slavă Domnului, metastaza nu s-a produs. Organismul viu al comunității popoarelor și-a mai putut mobiliza toate resursele pentru a respinge tumoarea și el este pe cale de a se vindeca. Multă sănătate, Pămîntule, ca să poți uita cît mai curînd c-a existat 7 noiembrie!

ION D. GOIA ■

Și-n fond, canadienii aveau dreptate. Din Toronto în Vancouver mergi exact un concediu. O navetă zilnică de 100 de mile e ceva atît de curent încît nici nu se mai cheamă navetă. În America de Nord mașina e pur și simplu un obiect fără de care viața e de neconceput. În zonele rezidențiale noi aproape că nici nu există trotuare. Sau dacă există, ele nu sînt pentru localnici. Cînd stai mai mult timp într-un loc și începi să-l cînteieri n-ar fi exclus ca într-o zi să mai dai de un al doilea care, ca și tine, dintr-un instinct străin americanilor umblă pe jos. O familie are cel puțin o mașină, iar un număr semnificativ de cetățeni au, tot așa, cel puțin o mașină. Ca lucrurile să fie și mai limpezi, trebuie să spunem că fiecare familie are în garaj o mașină accidentată. Iar dacă tot n-ai înțeles cum stau treburile, vă mărturi-

sim că e foarte greu să găsești o mașină nelovită sau care n-a fost niciodată zdrobită, ciocnită, răsturnată sau tamponată. La New York și-n

new-yorkezii reușesc. „Hai să-ți arăt cum se parchează la noi” mi-a spus un american într-un miez de noapte după ce s-a învîrtit o jumă-

păstra calitatea. Față de raritatea echipelor de întreținere de pe drumurile noastre, normalul — așa cum apare el aici — seamănă a

O călătorie în S.U.A. și în Canada (II)

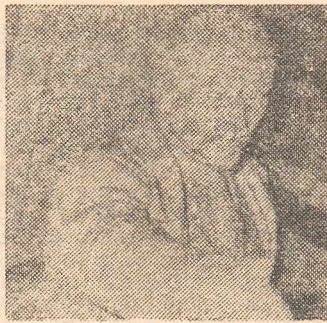
ȘOSEAUA:

orașele mari, în zonele centrale, îndeosebi, parcare se face după zgomot. Problema pe care o are de câteva ori pe zi un new-yorkez e cum să parcheze un automobil de patru metri lungime în numai trei metri loc liber. Fapt interesant e că aproape toți

tate de ceas în jurul casei încercînd să găsească un loc. Și mi-a arătat: a mutat din loc prin lovitură mică și bine țintite vreo patru mașini și a virît-o între ele pe-a lui. Pe șosele se lucrează tot timpul. Nu pentru că ar fi imperfecte, ci pentru a li se

paradoxal. Îți vine să cobori și să te miri: Ce veți fi găsind, oameni buni, de reparat cînd nimic nu e stricat? Toate autostrăzile au o bandă de retragere pe care nu se retrage nimeni. Cine-o face trebuie să aibă un motiv serios, nu să bea o bere

Gorbaciov și Lenin

Între clasicii marxism-leninismului, Lenin ocupă un loc aparte. Eventualii apărători ai lui Marx ar putea să spună că autorul „Capitalului” a elaborat niște scheme și a propus niște formule așa cum au făcut mulți alții, însă pentru crimele ce s-au comis în numele marxismului vina nu aparține lui Marx, ci acelor care au luat spusele lui ca program de lucru, intrucît ei erau obligați să cunoască zicerea „un nebun aruncă o piatră în baltă și o mie de înțelepți nu pot s-o scoată”. Marx a aruncat piatra în baltă, dar n-a pus puștile pe oameni pentru ca aceștia să sară s-o scoată, poate și fiindcă n-a avut mijloacele, n-a avut puterea s-o facă. Cu Lenin e altfel. El n-a fost doar „visătorul din Kremlin”, cum îl alintă în epocă un scriitor englez, adică n-a fost doar aruncătorul de piatră, ci, după chiar formula oficială, „fondatorul statului sovietic”, adică cel de la care și rușilor, și națiunilor din celelalte republici ale U.R.S.S., și nouă, est-europenilor, ni s-a tras orînduirea bolșevică. Ce-a în-

semnat această orînduire pentru cei care-au avut parte de ea știe toată lumea: dezastru economic, silnicie, chin, foamete, mizerie, moarte.

Iată de ce în momentul de față, după prăbușirea cu zgomot mare a comunismului, fără îndoială falimentul cel mai mare și mai spectaculos din multimilenara istorie a omenirii, Lenin nu mai are pe mapamond nici un adept serios, „mărețea învățătură leninistă” stîrnind fie oroare, fie zîmbete, fie, în cel mai bun caz, ridicări din umeri. Cu o singură excepție: U.R.S.S., adică chiar patria lui Lenin și a leninismului.

De fapt, nu e vorba de U.R.S.S. în totalitatea ei, fiindcă și aici Lenin este contestat cu vehemență. Ne referim însă la doctrina oficială, mai exact, la Gorbaciov însuși. Din motive mai multe, întemeiate sau nu, liderul de la Kremlin pare a fi ultimul mohican al leninismului, al ideii de societate comunistă, în ciuda tuturor probelor oferite de istorie că această orînduire este catastrofă curată. Într-un interviu acordat revistei „Pa-

ris Match” în septembrie 1990, Gorbaciov putea să se exprime fără să clipească în dulcele stil al anilor '30: „Pentru mine, Lenin este un gînditor de la care e bine să ceri totdeauna sfat. A-l înțelege, a-i asimila dialectica, reflecțiile și cercetările, motivațiile și actele constituie o școală imensă. Dacă imaginea lui Lenin se degradează, aceasta este o desfigurare făcută cu rea-voință. Eu nu pot accepta acest lucru”.

Și iată cum cel mai mare demolator al comunismului, cel care intru izbăvirea omenirii de bolșevism a făcut singur — după toate probabilitățile fără să vrea, încadrîndu-se bine proverbului „Unde dai și unde crapă!” — ceea ce n-au putut face războaie și armate și generații întregi de politicieni, se agață de Lenin și se declară modest discipol al lui (ca și Iosif Vissarionovici, la vremea sa)! Este unul din marile paradoxuri ale istoriei noastre, o enigmă pentru dezlegarea căreia specialiștii își vor bate capul multă vreme.

ION D. GOIA ■

Vînătoare de maimuțe la... New York

Renunțata publicație „New York Times” a fost cea care a tras concluzia care se impunea: „Faptul că orașul nostru este o junglă nu mai poate fi acum absolut deloc contestat”. Iar un moderator de la postul de televiziune din New York aprecia: „În fiecare an, vara, se întîmplă vreo timpenie. De data asta este vorba de maimuțe”. Afirmații care nu sînt nicidecum gratuite. Totul a început în urmă cu câteva săptămîni, cînd Constance Quinn din strada 65, din Glendale, cartierul Queens, a alarmat poliția: „O ceată de maimuțe au invadat strada”. Forțele de ordine au crezut mai întîi că este vorba de o glumă. Dar în curînd au trebuit să constate că într-adevăr în jungla urbană a marelui New York apăruse o ceată de maimuțe. Abia s-a anunțat știrea

la radio că s-au și format echipe de vînători de maimuțe, în special din școlari și tineri fără ocupație. Însă agilitatea animale s-au dovedit destul de greu de prins. „Lumea a înnebunit — declara Charles Newmann, un bătrîn polițist al cartierului. În loc de bună ziua se întreabă unul pe altul: ai mai văzut vreuna?”.

Cei mai puțin înfierbîtați și-au pus desigur întrebarea: de unde să apară cele 20—30 de animale? Între timp s-a aflat că maimuțele, din genul celor cu bot albastru și coadă lungă, au fost importate din America de Sud. Ele urmau să fie utilizate ca animale de încercare la un laborator medical. Însă, din păcate, maimuțele au fost furate din locul de depozitare al firmelor care le importase. După ce hoții și-au dat seama că

negustorii de animale locali nu par să fie interesați să achiziționeze maimuțe din specia respectivă, au dat drumul animalelor. De atunci, ele provoacă neliniște în cartierul Queens din Brooklyn, adăpostindu-se în special în casele lifturilor zgîrie-norilor.

Situația a atras imediat atenția Societății americane pentru prevenirea violențelor animalelor (ASPCA), care depune eforturi pentru a pune capăt „războiului maimuțelor”. La posturile de radio și prin distribuere de foi volante, societatea avertizează copiii să nu atingă animale care sînt purtătoare de microbi. Problema va fi rezolvată de la sine odată cu apropierea iernii, care în această parte a continentului nord-american este foarte rece. Se pare că animalele obișnuite cu temperaturi tropicale nu vor supraviețui prea mult timp. De aceea ASPCA depune eforturi pentru capturarea și protejarea lor cît mai rapidă.

DANA PIRVU ■

și să spargă semințe. Dacă oprești mașina poți fi sigur că în câteva minute apare poliția ca să te întrebă ce-ai pățit. Cine n-a pățit nimic e ajutat să pățească. Șoseaua e o instituție, una din cele mai complexe instituții naționale și trebuie apărută de bunul plac al unora, de tembelismul altora și, în general, de orice fel de agresiune. Fără rețelele de drumuri cu funcțiuni de veritabile instituții America de Nord intră un haos. Trailerile de zeci de tone, care dau culoare și un înalt indice de tehnicitate traficului asigură marelui transport de mărfuri iar automobilul personal traficul de idei, interese și, în solda acestora, de oameni.

În Canada și S.U.A. se vădește legitimitatea unei întrebări de tipul „spune-mi ce fel de drumuri ai ca să-ți spun în ce lume trăiești?”

TUDOR OCTAVIAN ■

Mistificărilor ceaușiste nu le-a scăpat nici mediul înconjurător. Propaganda oficială și personală a celui mai iubit fiu pretindea, de exemplu, că Dunărea este mai curată la vărsare, adică la ieșirea din România, decât la intrarea în țară. Pasămite, măsurile de protecție luate de regim nu numai că împiedicau la noi poluarea, dar mai și purificau mizeriile trimise de alții. Astăzi se știe că totul nu era decât minciună; în realitate, România se afla și în privința apărării mediului înconjurător pe ultimul loc în Europa. Necazul cel mare este însă că după revoluție situația în loc să se fi ameliorat, s-a agravat și mai mult. De probleme

ecologice nimeni din cei de la cîrmă nu are timp să se ocupe. În plin război, mareșalul Ion Antonescu găsea timp pentru a rezolva, de pildă, probleme legate de sport, dar noua putere din România, în timp de pace, întorcînd foile agendei ei de lucru, n-a ajuns încă la pagina unde serie ecologică. „Apelul de la Tîrgoviște” pe care îl publicăm acum trage un serios semnal de alarmă, care credem că va fi auzit de toți cei ce răspund de destinele României în momentul de față.

ION D. GOIA ■

APELUL de la Tîrgoviște

Luînd în considerare starea precară în care au fost aduse ecosistemele țării în perioada de dinaintea Revoluției și în special gradul avansat de distrucție, epuizare și devitalizare a pădurii românești din cauza exploatarei rapace, fără precedent în istoria țării, cu urmări dramatice în balanța factorilor de mediu și ai producției lemnoase precum și ruinarea fondului funciar național, extinderea eroziunii, creșterea alarmantă a poluării aerului, solului și apelor, cu consecințe grave pentru starea de sănătate a mediului și a comunităților de viață, inclusiv umană, în absența unei politici ecologice clare de perspectivă etc., rezultate care, ca urmare a dezechilibrării ecologice profunde și durabile, pun sub semnul incertitudinii însăși continuitatea națiunii române în spațiul carpato-ponto-danubian, relevante și la cea de a șaptea ediție a Simpozionului național „Protecția ecosistemelor și combaterea integrată a buruienilor” desfășurat la Tîrgoviște între 31 mai și 1 iunie 1990, membri ai Comitetului de organizare a simpozionului, precum și ai Societății „Progresul silvic”, Societății Române de Ecologie și ai Societății de Etnologie din România, adresează stăruitor și cu adevărat îngrijorare președintelui țării, parlamentului și guvernului României următorul

APEL

privind adoptarea unor măsuri responsabile și de urgență pentru redresarea echilibrului ecologic și protejarea mediului ambiant care, în esență, conține în:

1. Încetarea agresiunii multiple și complexe contra pădurii, leagănului entogenezei și istoriei poporului român, prin:

a — garantarea prin noua Constituție și printr-un nou Cod silvic a principiului integralității și indivizibilității pădurii ca proprietate unică de stat, idealuri pentru care corpul silvic român militază de peste un secol, precum și tratarea distinctă a elementelor politicii statului privind conservarea genofondului natural și implicit a mediului ambiant printr-o rețea reprezentativă de parcuri naționale și rezervații naturale

— inestimabila componentă a avuției naționale — subvenționată de la buget;

b — respectarea prevederilor legii de încadrarea volumului tăierilor în posibilitatea stabilită prin amenajamentele silvice (15,8 milioane mc/an), combătînd tendințele unor ministere de a suprasolicita pădurile și impulsînd împădurirea prin tehnologii ecologice, cu specii locale, a tuturor terenurilor degradate, înalte agricole, în vederea urgentării redresării echilibrului ecologic, refacerii și conservării fondului funciar degradat. Această redresare se impune a fi bine planificată pe criterii ecologice și urmărită pe termen lung;

c — salvagardarea ultimelor vestigii, extrem de reduse astăzi, ale ecosistemelor naturale care asigură independența genetică necesară redresării pădurilor;

d — regîndirea sistemului de prețuri la produsele și serviciile pădurii, inclusiv ale celor de natură ecologică, pe baze noi, ale economiei de piață și la nivel internațional;

e — redimensionarea, reprofilarea și modernizarea industriei lemnului precum și reanalizarea comerțului exterior cu produse din lemn, în concordanță cu mărimea și structura posibilității pădurilor, menționată mai sus, cu legăturile și restricțiile de ordin ecologic;

f — ecologizarea tehnologiilor de exploatare a pădurilor;

g — suprimarea practicii anacronice a pășunatului în pădure;

h — eliminarea impactelor tehnologice în pădure: poluare, exploatare, miniere, explorări geologice, extracții de hidrocarburi, cariere, construcții civile și industriale, culegere electrică etc., cu excepția celor prevăzute de lege;

i — ameliorarea factorilor de mediu prin punerea în aplicare a prevederilor legale privind crearea de perle forestiere de protecție a cîmpurilor, a căilor de comunicație precum și de zone verzi antipoluante în jurul localităților din regiunea de cîmpie a țării;

j — elaborarea și punerea de urgență în aplicare a unui program național de reconstrucție ecologică a pădurilor;

2. Dezvoltarea cercetărilor de ecologie în toate ramurile de activitate care

gestionează sau influențează mediul ambiant.

3. Introducerea sub diferite forme specifice a ecologiei ca disciplină în învățămîntul de toate gradele și profilele, inclusiv în institutele de învățămînt superior cu profil tehnic, pentru ca tineretul și generațiile viitoare să prețuiască natura și îndeosebi pădurea, scutul agriculturii și plămînu verde al Terrei și implicit al țării.

4. Constituirea unei largi mișcări de masă și a unui organism de propagandă (fundație, asociație, așezămînt etc.) „Pro natura” care să asigure, printr-o educație ecologică realizată la nivelul întregii societăți, crearea unei conștiințe ecologice, capabile să pună pe baze noi relațiile om-natură.

5. Ecologizarea tuturor activităților umane — îndeosebi a agriculturii și silviculturii — prin limitarea rațională a utilizării agrochimicelor, completată cu extinderea, mijloacelor biologice de combatere și refacere a fertilității solurilor.

6. Soluționarea cît mai rapidă, pe baze științifice a problemelor Deltii Dunării, pentru stăvilirea actualelor tendințe de degradare a acesteia și constituirea efectivă a unui parc național de interes universal cuprins în rețeaua mondială de rezervații ale biosferei.

7. Elaborarea unor programe naționale corespunzătoare sub raportul cercetărilor ecologice în scopul recuperării și reintroducerii în circuitul economic a solurilor degradate prin eroziune și poluare.

8. Legiferarea unui sistem național de monitorizare ecologică pentru supravegherea stării de sănătate a ecosistemelor și componentelor de mediu.

9. Demararea lucrărilor de revizuire a tehnologiilor industriale și valorificarea reziduurilor. Stimularea creerii unor noi tehnologii nepoluante, parte integrantă a unei ecotehnici viitoare.

10. Salvagardarea ecosistemelor litorale, acvatice, de luncă și subalpine, care sînt cele mai fragile și expuse agresiunilor antropice, în vederea menținerii nealterate și perpetuării capitalului multival al acestora (ecologic, genetic, științific, informațional, estetic

etc.), adesea unic sau foarte rar în lume.

11. Conservarea mediilor umede și carstice care concentrează cea mai mare abundență și diversitate a formelor de viață din țară.

12. Reamenajarea științific fundamentată a sistemului de bălți și luncile inundabile ale Dunării, precum și luncile marilor riuri interioare, conform vocației lor ecologice și reconsiderarea utilității lor, pentru asigurarea condițiilor indispensabile de viață ale unor specii de mare interes economic și biologic.

13. Păstrarea nealterată a satului și peisajului geografic românesc prin:

a. conservarea cu precădere a unor sate străvechi cu construcții tipice sub raport arhitectonic și ornamental;

b. adaptarea noilor construcții la arhitectura și stilul specific local, atît la sate cît și la orașe, prin respectarea principiilor ecologiei umane și a tradițiilor naționale;

c. recunoașterea și protejarea unor zone de cultură și civilizație autohtonă în cadrul fiecărei provincii istorice;

d. desfășurarea de cercetări complexe (sociologice, etnografice, folclorice etc.) în vederea relevării particularităților și specificului cultural național precum și difuzarea acestora prin toate mijloacele.

14. Reconsiderarea bazelor de sistematizare teritorială a țării nu după criterii tehnologice și economice ci după criterii ecologice, tradiționale, în sensul conservării și potențării valorilor matricei stilistice românești.

15. Dezvoltarea rețelei de muzee ale satului românesc în aer liber cel puțin cîte unul în fiecare provincie istorică și zonă etnografică.

16. Protejarea monumentelor istorice, de cultură și civilizație ale poporului român inclusiv a celor silvestre, prin diminuarea poluării, conservarea cadrului natural și a ambianței specifice.

17. Practicarea unui turism ecologic, care să nu aducă prejudicii echilibrului ecologic și să nu pericliteze flora și fauna.

18. Stabilirea unei rețele complexe de colaborări internaționale între instituții, asociații, mișcări, partide etc., în scopul salvagardării ambianței și a societății grav amenințate de impactul tehnologiilor moderne.

19. Stabilirea unui nou Cod axiologic care să faciliteze deplina integrare a omului în natură.

Colectivul de redactare: dr. ing. Constantin Bindu, ing. Călin Georgescu, dr. ing. Vadim Leandru, ing. Grigore Scripcaru, dr. biolog Viorel Soran, dr. ing. Cristian D. Stoiciu.

De acord,
PREȘEDINTELE DE ORGANIZARE A SIMPOZIONULUI,

Dr. biolog
Alexandru Ionescu
PREȘEDINTELE SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

Dr. doc. Victor Giurgiu
PREȘEDINTELE „SOCIETĂȚII ROMANE DE ECOLOGIE”

Dr. biolog
Stoica Godeanu
PREȘEDINTELE „SOCIETĂȚII DE ETNOLOGIE DIN ROMÂNIA”

Prof. dr. doc.
Romulus Vulcănescu

Tînăra directoare, ingineră Elena Tănăsescu, ne întîmpină stresată. Cu glas tremurat, aproape plîngînd, ea ne-a mărturisit că are greutăți foarte serioase: aprovizionare cu materii prime și materiale merge din ce în ce mai slab. Mașinile și utilajele sînt prea vechi și se repară greu datorită lipsei pieselor de schimb. Indisciplina e în floare; întîrzierile și absențele nemotivate au sporit. Drept consecință, planul n-a mai putut fi realizat, de pildă pe august, decît în proporție de 60 la sută. Financiarul a sărăcit. Întregul personal a fost penalizat și-i nemulțumit.

Sustragerile au atins punctul critic. Într-o perioadă relativ scurtă, au fost sustrate peste patru mii de produse finite, îndeosebi pulovere, valorind alarmantă sumă de aproape o jumătate de milion de lei! Și, colac peste pupăză, greva cea cutremurătoare...

Cum s-a ajuns la această nefastă situație? Iată întrebarea la care au încercat să răspundă, cu sinceritate nedi-

simulată, atît doamna inginer Elena Tănăsescu, maistrul principal Nicolae Petrescu, liderul sindicatului pe întreprindere, cît și consilierul juridic Maria Hirjon. Revelatoa-

întărite cu elemente cinstite, incoruptibile, provenind în anumite zile și nopți chiar din consiliul de administrație, din sindicat și din conducerea principalelor servicii și secții, to-

fața comisiei de judecată sau li s-au întocmit dosare penale. Oare, aceștia au acționat individual, pe cont propriu? Se presupune că ar fi vorba chiar de o subversivă, orga-

Dar stratagema n-a rezistat.

După opinia liderului sindical, și nu numai a lui, această procedură deloc binevenită a pus capac la toate și a constituit unul din principalele motive care au dus, luna trecută, la declanșarea grevei. Au început. N-au trecut trei ore, și greva de la „Tricodava” a luat sfîrșit. Oamenii și-au reluat lucrul.

Producția restantă, firește, n-a mai putut fi recuperată.

De ce a trebuit să se ajungă pînă aici? Era absolut nevoie de grevă, de încetarea lucrului? Nu se găseau și alte căi

Chiar dacă unui au prins gustul grevei, nu-i bine să faci abuz de ea. Pentru că greutățile cu care se confruntă azi o întreprindere, fie ea chiar renumită „Tricodava” — București, nu sînt provocate atît de neputința sau incompetența unui anume director, cît mai ales de deficiențele inerente ale actualei structuri organizatorice.

MIHAI STĂNESCU ■

Reflecții tardive asupra grevei de la „Tricodava”

re sînt în acest sens și discuțiile purtate spontan cu lăcătușul mecanic Valeriu Caraman și cu unele din muncitorii-rele-confectionere. Din spusele dumealor se reține că actualul sistem de pază și control, adoptat după Revoluție, nu mai face față avalanșei de furturi, fiind deficitar ca organizare, și, deci, ineficient. Noua reglementare a venit, în sfîrșit, dar cam tîrziu. Deși controlul și paza la cele 7 porți ale întreprinderii au fost

tuși continuă să se fure produse finite și alte materiale. Circa 25 de lucrători necinstiți, printre care Anton Surdu, Stela Cucu, Viorica Ungureanu, Niță Gherghina și Camelia Ene, au fost surprinși fiecare cu produse sustrate, valorind între 400—1500 lei. Ei au dat tonul, furîndu-și, cum s-ar zice, singuri căciula. Fierse că, în funcție de valoarea prejudiciului, fie li s-au desfcut imediat contractele de muncă, fie au fost trimiși în

un faliment prezumtiv

nizată de elemente corupte, destabilizatoare. Există temeri că administratia întreprinderii ar fi dat dovadă de slăbiciune și lipsă de tact. În loc să urmărească aplicarea unor măsuri de depistare și sancționare pînă la capăt a celor vinovați, ea a ales calea cea mai simplă: a întocmit acte de imputare tuturor salariaților, impunînd să rețină din retribuțiile lor sume variînd între 400—700 lei, pentru acoperirea tacită a prejudiciului.

Correspondență din München

Avem nevoie de un nou scandal?

München, 1 noiembrie a.c., ora 9. Primi la hotel o invitație: dacă programul ne permite, sintem așteptați la orele 14 de o familie müncheneză.

Zona — cea mai selectă din capitala bavareză —, vila — somptuoasă, — interiorul — fascinant —, vorbesc indeajuns despre cifra de afaceri a gazdelor. Și totuși... Totuși, aici se simte nefericire; mai mult, e disperarea. O pereche de oameni tineri, frumoși, bogați, au ajuns la exasperare. Ni se prezintă un dosar: hidoasă, birocratică România ni se arată și aici, în toată monstruoșitatea ei; capabilă, iată, să-i doboare nu doar pe cei ce poartă „vina” de a se fi născut în Carpați.

Zguduită de imagini răspindite în întreaga lume — supra-vieșilor orfelinatelor românești de după Revoluție — familia dr. U.H. din München a pornit în luna iulie spre România. Timp de două săptămâni a vizitat toate casele de copii orfani ori handicapați. Sufletul lor s-a lăsat de un ghemotoc de nici doi ani, Oana, sârman fruct al unei iubiri întâmplătoare, zvrilit într-un orfelinat de lângă Iași. Și-au dorit-o, surioară egală în dragostea părintească cu fiul lor de 10 ani. Din luna iulie dr. U.H., influent personaj al München-ului, constată că lupta dură a lumii afacerilor occiden-

tele, este un fleac în comparație cu hidra birocrăției românești. „Am fost de cinci ori în România”, declară doamna M.H. Da, auzise de frumusețile nordului de Moldovă, dar când se gindește la Iași, o trec fiori. Asta înseamnă ore de așteptare în aeroporturi unde, a rezerva bilet de avion din Germania este egal cu zero, imposibilitatea obținerii unei camere de hotel, chelneri obraznici ce pretind, într-un restaurant gol, că toate mesele sint rezervate, nesiguranța zilei de mâine, când nu știi sigur dacă ai să ajungi, ori nu, acasă. Dar, mai ales, hirtii; puzderie de hirtii, din care nu înțelegi absolut nimic. „Am adus toate actele care ni s-au cerut, adaugă dr. U.H. Dar ni se pretind mereu altele și altele. Asta înseamnă, de fiecare dată, un nou drum în România, mil de mărci cheltuite, stagnarea afacerilor la München, pentru că din țara dumneavoastră este aproape imposibil să folosești telefonul sau telefax-ul. Pentru ce se pun atâtea piedici, când de acest copil părăsit și bolnav nu are nimeni nevoie în România?”

Oana Răileanu, născută la 17 ianuarie 1989 a fost, în sfârșit, adoptată la 5 octombrie 1990. Într-o vilă din München o așteaptă o familie și o cameră co-n povești. Dar Oana nu poate fi adusă din România, pentru că, iată, acum după adopțiune, o

Numai micuța Oana lipsește din acest paradis

oarecare doamnă Popescu de la Primăria din Iași pretinde... o nouă hirtie. Procura dată avocatului român Alfred Japliuc, angajat de noii părinți ai Oanei, se dovedește ineficientă.

„Dr. U.H. gindește că orice înțelegere și răbdare au o margine. Refuză categoric acum un nou drum în România. A angajat un alt avocat — din München, de astă dată — care să încerce, începând de luni 5 noiembrie 1990, să descurce oribila afacere.

„Și dacă nu va reuși?”, se

îndoiește doamna M.H.

Imaginile din revistele germane — copii legați cu sirmă de paturile orfelinatelor românești — au zguduit lumea, provocând un adevărat scandal. În occident nu se cunoaște sensul termenului birocrăție, dar se știe ce înseamnă un scandal.

Avem noi, oare, nevoie, de un nou scandal?

Vom reveni cu întrebarea la București și Iași.

LIANA TATOS ■

Sport, week-end

Răducioiu în topul din Calcio

Nu au trecut nici două luni de când pe gazonul din Bari sprinta ca din pușcă un atacant pur singe made in Romania. Cirlionți blonzi de fețiță, siluetă grăcilă de adolescent. Dar ce unduire de vulpoi în ale fotbalului, prin apărările beton armat, ce magnet în picior parcă lipind mingea de gheață! Florin Răducioiu. Unii au spus că e prea crud pentru lupta la balonul din calcio, alții că va fi înghițit ca un pui de vrăbide de fundasii de fier italieni. Dar Răducioiu n-a plecat urechea la cei grăbiți să-l cînte prohodul carierei. Si a avut încredere în el. Răducioiu lui, de fapt, l-am găsit în Gazzetta dello Sport din mijlocul lunii octombrie. Acolo se publicau clasamentele pe posturi după cinci etape ale campionatului Italiei. Cîne credeti că se afla pe locul întâi în topul centro-campista? Florin

Răducioiu! Pe locul cinci, Van Basten!

„N-am jucat rău pînă acum și mi s-au acordat calificative bune. Nu e o joacă să obții în Italia note de 6,5 sau 7 sau 8. M-am acomodat destul de repede cu stilul lui Bari și, acum, un-dolurile cu brazilianul Joao Paulo merg ca unse. Am înscris cite un gol lui Torino și Lazio. Dar să nu se uite că în partida cistigată cu 4:0 cu Genoa, s-au înscris goluri din două pase ale mele. Si tot pe mine m-au coint în careu cînd s-a acordat penalii. Atacul nostru nu se face de rusine, doar apărarea cam scîrțile”. Bari nu regretă milioanele de dolari investite căci puștii confirmă. Directorul lancl parcă l-ar fi înfiat. L-a însoțit și la meciul României de la Glasgow. „Un astfel de talent nu se naște în fiecare zi”, spunea. Stoperii care au rîtea dureri de cap încercînd să-i domolească cursele și cascadele de fente nu știu însă că, seara, în apartamentul lui, zviruga blondă eterică de dorul mamei, surorii, prietenilor, de nostalgia după iarba din Ștefan cel Mare.

Iaccl, salvatore del Burgos.

— Chiar de la sosire m-a surprins faptul că erau cunoscute isprăvile mele cu goluri din prelinnari și Coppa del Mondo. Dar mirarea a fost și mai mare acum citeva zile. Împreună cu guvernatorul și frumoasa brunetă aleasă Miss Burgos am făcut o vizită la pușcăria orașului pentru a premia echipa care a cucerit titlul de campioană de fotbal a închisorii. Căci între arestați au loc meciuri în toată regula, cu puncte, clasamente, cupe. Eu am decernat trofeul golgeterului închisorii. Un tînar în blugi, puțin dispus să izbîrască cum a primit „cartonas roșu” de la lege, dar foarte exact cînd a povestit cum Balint marcarea golurile în poarta argentinienilor și camerunezilor la campionatul mondial. „Eu stau cam demult aici, dar v-am admirat în meciuri la televizor”. mi-a

spus. A fost o surpriză să-mi aflui suporteri și după gratii. Oricum, tot orasul vede în mine omul de gol al echipei. N-ăs vrea să-l dezamăgesc.

— În Ghencea, pentru demarajele tale, te porecliseră Mo-

bra. Sperî să schimbi alintul în Honda?

— Nu-l treabă ușoară. Deși din aceeași familie de fotbaliști cu noi, spaniolii joacă într-o viteză de țî se tonesc plă-minii.

S.O.S. atletismul!

■ A venit toamna și atletismul și-a numărat și el bobocii. N-au fost mulți. Cele 7 medalii de la Europene, 4 de la mondialele de juniori, 3 recorduri mondiale și citeva realizări la Balcaniadă reprezintă o re-colă mai slabă ca în alți ani. Stelele noastre au ratat aurul european la Split căci viroză și lipsa antrenorului au înclî-nit tîlcuș Doinei Melinte, gol-dul accidentat al lui Sorin Matei și genunchiul bolnav al Alinei Astafei s-au încăpătînat să nu-și recapete prospețimea. Astfel că cei 3 performeri mondiali s-au consolă cu prezența în topul Grand-Prix-ului. De mult timp, atletismul a fost obligat să joace rolu de cenusăreasă. Acum criza lui își arată colții. ■ În recenta conferință de presă, federația a lansat un disperat: S.O.S. — atletismul! Grija pentru sport și dezvoltare armonioasă a tineretului, atît de clamată de vechiul regim s-a dovedit o cacalima. ■ Au dispărut zeci de piste, de săli și nu s-a mai construit nimic în loc. Lovit de faraonismul ceașist, stadionul Republicii a murit. Refacerea lui ar costa peste un miliard. De unde să procuri zgură pentru piste aflate în stare jalnică? De 2 ani, fabrica Jilava se chinule în zadar să producă material sintetic de acoperire. Rîsînd, federația a fost obligată să renunțe la organizarea Jocurilor Balcanice. ■ Oficiile sportive județene s-au obișnuit cu somnolența. Zeci de antrenori au divorțat de atletism luînd calea învățămîntului cu vacanțele lui lungi și dulci. Desfi-întare unor facultăți de educație

fizică a creat un gol greu de umplut citeva ani. Degeaba există acum licee sportive dacă baza lor materială se află la fața epocii de platră. ■ Din premiile cistigate de vodetele noastre la Grand-Prix, s-au adunat doar 100.000\$. Acoperirea unei piste cu covor sintetic costă însă de 5 ori mai mult. ■ De curînd, atleta Tîlea s-a întîlnit cu rușinea. A fost descoperită pozitivă la un control antidoping în străinătate. Federația își propune să fie neiertătoare cu cei ce apelează la dopaj. Dar cum? În lipsă de apăratură de testare antidoping, Centrul de Medicină Sportivă se luptă eroic cu ce are la îndemînă să deceleze citeva anabolizante. ■ Într-o lume unde se vehiculează premii astronomice, federația a putut oferi participanților la europene doar o amărîtă de diurnă de 35\$. ■ Totuși se simte o adiere de optimism. În primul rînd pentru că la conducerea federației se află acum Iolanda Balas-Sôțef și Nicolae Mărășescu. Nu numai fosta glorie ale sportului mondial, ci și două inimi dăruite fără odihnă atletismului. Reinvierea acestui sport în școli și a cercurilor olimpice, recenta acțiune de selecție în toate județele, campionatul de cros al elevilor par a fi primii pași spre noua tinerețe a atletismului românesc. Si poate astfel, mîine, vom întîlni pe pistă o nouă Melinte, o altă Maricica Puică cu codița școlărești, un viitor Sorin Matei pe crele la fel tre-buie să-l alungi din fața stache-tei căci s-a lăsat noaptea.

Grupaj realizat de FLORIN CONDURĂTEANU ■

Balint: „Mi-am găsit suporteri și în pușcărie!”

— Gabi Balint, acum, după ce a trecut luna ta de miere cu clubul Burgos, mai simți tot așa răsăfătul publicului?

— În Spania, fotbalistii sint venerați precum actorii, cîntăreții, toredorii. Deci nici cu mine nu se face economie de simpatie. Mai ales acum, după ce-am reușit trei goluri. Tribunele au gustat și sprinturile mele, și niscaiva pase cu călcîiul. Așa că oamenii au căpă-tat încredere în mine. Mă opresc pe stradă întrebîndu-mă dacă marchez duminică.

— Ai devenit un fel de Schl-

Trăsura Știntului Ilie

Căldura ultimelor zile de octombrie, aproape nefirească, precum și schimbările rapide de la o zi la alta (meteorologii aproape nereușind „să țî-nă pasul” cu vremea), s-au sfîrșit. Aerul rece, de origine polară, pătruns în țara noastră pe direcție nord-vestică, va face ca în săptămîna ce urmează vremea să fie rece.

Așadar atît minimele nocturne cit și maximele diurne se vor afla sub valorile normale, și doar răzlet aproape de ace-s-tea.

În primele zile ale intervalului (7,8 XI) nebulozitatea va fi accentuată în zonele extra-carpătice unde temporar vor cădea precipitații atît sub formă de ploaie cit și sub formă de lapoviță și ninsoare.

Celelalte regiuni vor avea un cer variabil iar precipita-țiile vor fi răzlete.

În următoarele zile, din nou,

începînd din nord, alte sisteme noroase vor traversa țara. Deci cerul se va innora și tem-porar vor cădea precipitații (lapoviță, ninsoare) în majoritatea regiunilor țării dar cu o frecvență mai mare în zonele nordice și estice. Ultimele două zile vor marca retragerea spre est a sistemelor noroase, diminuarea precipitațiilor și degajarea cerului.

Vîntul se va intensifica, îndeosebi în intervalul 9—11 XI cu deosebire în zonele din estul și sudul țării.

Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 0°—6° în jumătatea de nord a țării și între 2°—8°C în cea de sud. Minimele nocturne se vor încadra între —6°, 2°C mai coborîte în ultimele nopți în depresiuni.

La munte, la sfîrșitul de săptămîină următor (10—11 XI) va fi frig, va bate vîntul și va ninge. Deci vine iarna?!... deo-camdată ceva mai serios doar la munte.

OTILIA DIACONU ■

Publicațiile

FLACĂRA

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactor șef adjunct

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTA-

TORI (2569): Dumitru Con-

stantinescu, Roxana Paicu

Manolescu, Horia Pătrășcu.

■ ANCHETA - REPORTAJ

(2600, 2542): Dorin Sălăjan,

Paycu Balaci, Petre Barbu,

Radu Ciobotea, Cristian Fa-

vel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI

(2559): Oltea Mutulescu,

Mihail Gălățanu, Liana Ta-

tos, Paul Vinicius, Raghina

Vărvici, Cornelio Olteanu,

Valeria Dorneanu.

■ CULTURA-INVĂȚĂMINT

(2569): Ion Zubășcu, Sorina

Man, Margareta Mureșan,

Mihai Săndoiu.

■ FOTOREPORTAJ (2528):

Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC

DE REDACȚIE (2123, 1453,

2072): Mircea Popp, Maria

Bărbulescu, Alexandru Ben-

ga, Pompiliu Dumitrescu,

Anton Ene-Filip, Gabriela

Nicolescu, Sevghin Omer,

Smaranda Petrea, Cornel

Speriatu, Angela Ștefănescu,

arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT — ADMI-

NISTRAȚIE (2002, 2558):

Constanța Balaban, Mihaela

Moroșanu, Eugenia Vasile,

Dumitru Cărbunescu.

■ FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct

Constantin Dumitru

Liviu Timbuș (2128), Aure-

lia Boriga, Florin Condură-

țeanu (1700).

■ REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Pădurin, Elena Grecescu,

Bogdan Vlad, Aurel Ștefan

Alexandrescu, Simona Sim-

zianu (2036).

■ Adresa redacției și ad-

ministrăției: București, Piața

Presei Libere nr. 1 cod 71311.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20

(cu interioarele trecute în

paranteze de mai sus); se-

cretariat redactor șef: 2002;

redactor șef adjunct: 2540;

secretar general de redac-

ție: 2143; public relation:

2400.

Cititorii din străinătate se

pot abona prin ROMPRES-

FILATELIA, Sectorul export-

import presă P.O. Box, 13-

201, telefon 10376, poștă Bucu-

rești, Calea Griviței nr.

64-66.

■ Administrația: EDITURA

„PRESA LIBERĂ” (oc. Ioan

Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

TIPARUL:

Combinatul

poligrafic

BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

Liberalizarea

prețurilor

înseamnă că ele

vor fi stabilite

de PNL?